

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Katedra veřejné správy

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Správní řízení o dopravních přestupcích
před orgánem I. stupně

Předkládá: Bc. Dominika Martínková

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Jan Lego, Ph.D.

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Dominika MARTÍNKOVÁ**
Osobní číslo: **R18N0027P**
Studijní program: **N6807 Veřejná správa**
Studijní obor: **Veřejná správa**
Téma práce: **Správní řízení o dopravních přestupcích před orgánem I. stupně**
Zadávací katedra: **Katedra veřejné správy**

Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. Právní úprava dopravních přestupků
3. Skutkové podstaty dopravních přestupků
4. Správní tresty, které lze uložit za dopravní přestupky
5. Průběh řízení o dopravních přestupcích
6. Instituty úzce související s dopravními přestupky
7. Zhodnocení z pohledu efektivnosti
8. Závěr

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Správní řízení o dopravních přestupcích před orgánem I. stupně“ zpracovala samostatně a že jsem vyznačila prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala způsobem pro vědeckou práci obvyklým.

V Plzni dne 15. 4. 2020

.....

Bc. Dominika Martínková

Obsah

Úvod.....	6
1. Právní úprava dopravních přestupků.....	8
2. Skutkové podstaty dopravních přestupků	10
2. 1. Přestupky řidiče vozidla.....	11
2. 2. Přestupky provozovatele vozidla	15
2. 3. Přestupky učitele autoškoly.....	16
2. 4. Přestupky držitele řidičského oprávnění	17
3. Správní tresty, které lze uložit za dopravní přestupky	19
3. 1. Pokuta.....	20
3. 2. Zákaz činnosti	23
4. Průběh řízení o dopravních přestupcích	27
4. 1. Základní zásady přestupkového řízení	27
4. 2. Účastníci řízení.....	30
4. 3. Zahájení řízení a některé úkony před zahájením řízení.....	32
4. 3. 1. Podání vysvětlení.....	33
4. 3. 2. Odložení věci	34
4. 3. 3. Postoupení věci.....	35
4. 4. Řízení v I. stupni	36
4. 4. 1. Dokazování	38
4. 4. 2. Zastavení řízení.....	41
4. 5. Vydání rozhodnutí.....	42
4. 6. Zkrácené řízení.....	44
4. 6. 1. Blokované řízení.....	44
4. 6. 2. Příkazní řízení	46
4. 7. Řádné opravné prostředky.....	46
4. 7. 1. Odvolání	47
4. 7. 2. Odpor	49
5. Instituty úzce související s dopravními přestupky	50
5.1. Bodový systém.....	50
5.2. Zadržení řidičského průkazu	53
5.3. Zabránění v jízdě.....	55
6. Zhodnocení z pohledu efektivnosti	58

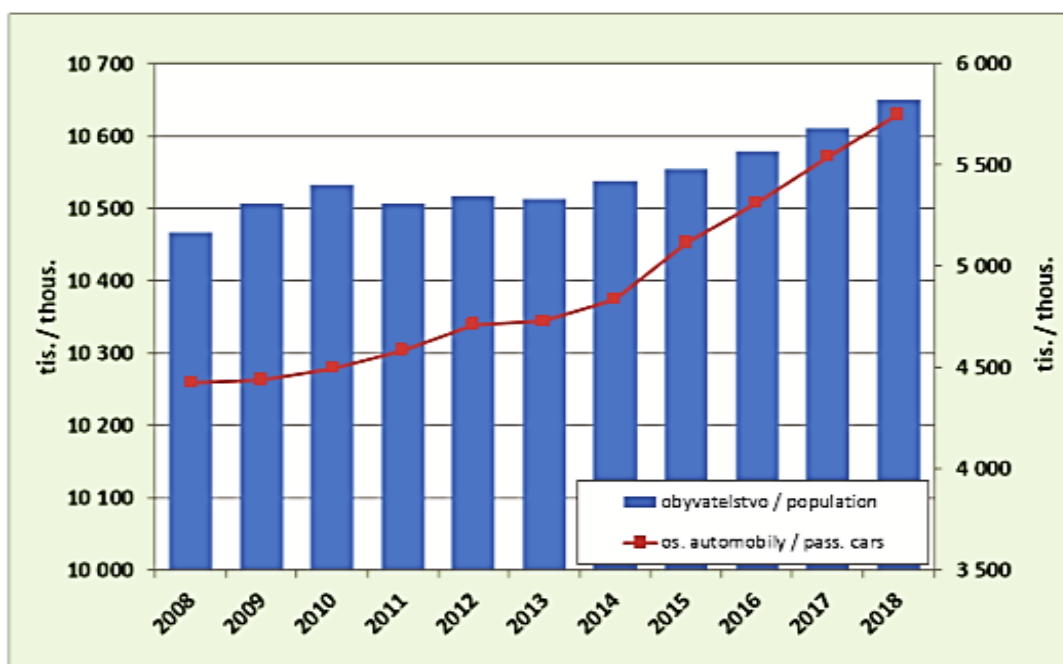
Závěr.....	62
Resumé.....	64
Zdroje.....	65
Přílohy.....	67

Úvod

Téma Správní řízení o dopravních přestupcích před orgánem I. stupně pro svoji diplomovou práci jsem si vybrala především proto, že pracuji jako referentka na Magistrátu města Plzně, Odboru správních činností, Oddělení dopravních přestupků a řešení dopravních přestupků ve správním řízení je tak mojí každodenní náplní práce.

Bezpečnost silniční dopravy je velmi důležitá pro celou naši společnost, neboť s rozvojem dopravy a rostoucím počtem vozidel na pozemních komunikacích, který je znázorněn v grafu č. 1, dochází k mnoha dopravním nehodám, jak vyplývá z tabulky č. 1 při nichž umírá ročně velké množství lidí, mnoho lidí je těžce nebo lehce zraněno a hmotná škoda způsobená při těchto dopravních nehodách dosahuje několika milionů korun. Pozitivní však je, že počet dopravních nehod v průběhu od roku 2010 do roku 2018 vzrostl pouze mírně, kdy v letech 2016 a 2017 došlo dokonce k mírnému poklesu nehodových událostí. Vzhledem k důležitosti bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích jsou nejen na řidiče vozidel ale i na jejich provozovatele kladeny vysoké nároky.

Graf č. 1 Vývoj počtu obyvatel a počtu osobních automobilů

Zdroj: Ročenka dopravy České republiky 2018 Ministerstva dopravy, dostupné z: https://www.sydos.cz/cs/rocenka_pdf/Rocenka_dopravy_2018.pdf

Tabulka č. 1 Počet nehod v silničním provozu podle místa a druhu nehody

	2010	2014	2015	2016	2017	2018
Nehodové události celkem	19 676	21 054	21 561	21 386	21 263	21 889
Nehody na dálnicích	432	399	434	640	638	620
Nehody v obcích (mimo dálnice)	12 005	13 202	13 215	12 970	12 710	13 044
Nehody mimo obce (mimo dálnice)	7 239	7 453	7 912	7 776	7 915	8 225
Nehody mezi vozidlem a chodcem	3 342	3 280	3 277	3 172	3 153	3 255
Nehody jednotlivých vozidel	5 814	3 239	3 272	3 229	3 270	3 593
Nehody mezi vozidly	10 536	10 817	11 167	10 657	11 141	11 348
Nehody způsobené pod vlivem alkoholu	1 940	2 028	1 926	1 802	1 672	1 953

Zdroj: *Ročenka dopravy České republiky 2018 Ministerstva dopravy, dostupné z: https://www.sydos.cz/cs/rocenka_pdf/Rocenka_dopravy_2018.pdf*

Přestupky proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu na pozemních komunikacích jsou nejčastěji páchané přestupky, jichž se řidiči ve velké míře dopouští formou vědomé nedbalosti, tedy spoléhají na to, že při svém protiprávním jednáním nebudou přistiženi a nebude jim za to následně vyměřena sankce.

Ve své diplomové práci nejprve zmíním, jaká je právní úprava dopravních přestupků, jaké máme dle platné právní úpravy skutkové podstaty jednotlivých dopravních přestupků, dále jaké správní tresty je možné za dopravní přestupky uložit. Následně popíši, jak probíhá správní řízení o dopravních přestupcích a jaké jsou jeho fáze a v závěrečné kapitole diplomové práce uvedu další instituty úzce související s oblastí dopravních přestupků.

Hlavním cílem této diplomové práce je charakteristika správního řízení o dopravních přestupcích a jeho následné zhodnocení z pohledu efektivnosti.

Nezákladnějšími právními předpisy pro problematiku dopravních přestupků je zákon č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, který nabyl účinnosti dne 1.1.2001 a zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky, který nabyl účinnosti dne 1.7.2017 a budou to tedy jedny ze základních zdrojů pro tvorbu méj díplomové práce.

Tato díplomová práce vychází z právní úpravy platné k 1. 3. 2020.

1. Právní úprava dopravních přestupků

Základní právní normou přestupkového práva obecně je zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále i jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), který byl naposledy novelizován zákonem č. 277/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv, který bude účinný ode dne 1.1.2022. V zákoně o odpovědnosti za přestupky je mimo jiné vymezen i pojem přestupku, jako společensky škodlivý protiprávní čin, který je zákonem za přestupkem výslovně označen a vykazuje znaky zákonem stanovené, pokud nejde o trestný čin.¹

V současné době upravuje pravidla silničního provozu zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále i jen „zákon o silničním provozu“), k jehož poslední novelizaci došlo zákonem č. 285/2018 Sb., kterým se mění zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění zákona č. 173/2018 Sb., a zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů s účinností od 1.1.2019.

Nejen samotný provoz na pozemních komunikacích je upraven právními předpisy, ale i další přestupky fyzických, podnikajících fyzických a právnických osob, které souvisejí s vlastnictvím a provozováním silničního vozidla, a to zákonem č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb., (dále i jen „zákon o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích“), který nabyl účinnosti dne 1.7.2001 a jeho poslední novela zákonem č. 227/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, bude účinná od 1.1.2021.

¹ § 5 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů

Dalším zákonem, který upravuje přestupky související s dopravou je zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších předpisů (dále i jen „zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla“), k jehož poslední novelizaci došlo zákonem č. 49/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, který nabyde účinnosti dne 1.1.2021.

Závažnější a společensky nebezpečnější porušení předpisů silničního provozu, které již není přestupkem a naplňuje skutkovou podstatu trestného činu, upravuje zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále i jen „trestní zákoník“), který je účinný od 1.1.2010 a naposledy byl novelizován zákonem č. 315/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, který nabyl účinnosti dne 1.12.2019. Jedná se například o neposkytnutí první pomoci řidičem dopravního prostředku nebo o ohrožení pod vlivem návykové látky. Trestný čin je trestním zákoníkem definován jako protiprávní čin, který tento zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v tomto zákoně. K odpovědnosti za trestný čin je zapotřebí úmyslné zavinění, pokud není zákonem stanoveno, že postačí pouze zavinění z nedbalosti.²

Správní řízení obecně, tedy potažmo i správní řízení o dopravních přestupcích, je upraveno zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, který nabyl účinnosti dne 1.1.2006 a jeho poslední novelizace byla provedena zákonem č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby a o změně některých zákonů.

² § 13 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů

2. Skutkové podstaty dopravních přestupků

Pro naplnění skutkové podstaty a tím pro spáchání přestupku musí být dané jednání fyzické, podnikající fyzické či právnické osoby zákonem za přestupek výslovně označeno a musí vykazovat znaky, které předmětný zákon pro daný přestupek stanoví. Přestupek je tedy takové jednání, které je někým zaviněné a dále naplňuje dva aspekty, a to formální znak přestupku a materiální znak přestupku. Formálním znakem přestupku je skutečnost, že je jednání v zákoně uvedeno jako přestupek a materiálním znakem přestupku je skutečnost, že došlo k ohrožení zájmu společnosti.³ Jednání pachatele může spočívat v přímém konání, ale i v opomenutí právní povinnosti konat.

Formální znaky přestupku lze dále rozdělit na obecné zákonné znaky a znaky skutkové podstaty. Obecné zákonné znaky tvoří věk a přičetnost a znaky skutkové podstaty neboli typové znaky přestupku, tvoří objekt, objektivní stránka, subjekt a subjektivní stránka. Typové znaky odlišují jednotlivé přestupky jeden od druhého. Objektem dopravních přestupků obecně, je bezpečnost a plynulost silničního provozu, vyjadřující zájem společnosti na ochraně života a zdraví osob a ochraně majetku. Objektivní stránka dopravních přestupků spočívá nejčastěji v porušení právního předpisu o bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích. Subjektem přestupků spáchaných na pozemních komunikacích je nejčastěji řidič motorového vozidla. Subjektem ale může být každý trestně odpovědný účastník silničního provozu, tedy například i chodci. Subjektivní stránka přestupku je chápána jako psychický vztah pachatele k jeho protiprávnímu jednání a jeho následkům. U dopravních přestupků se nedbalostní forma zavinění objevuje v obou jejích formách, tedy vědomá i nevědomá, stejně tak jako úmysl, a to úmysl přímý a nepřímý.⁴

Jednotlivé skutkové podstaty dopravních přestupků proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, jsou uvedeny v ustanovení § 125c odst. 1, 2, 3, 4 zákona o silničním provozu, kde jsou rozděleny podle toho, kdo je jejich

³ BEZPEČÁCI.CZ, Přestupek nemusí být vždy přestupkem, 2010, [cit. 4.3.2020] [online] Dostupné z: <http://www.bezpecaci.cz/prestupek-nemusi-byt-vzdy-prestupkem.html>

⁴ KUČEROVÁ, Helena. Dopravní přestupky v praxi aneb Projednávání dopravních přestupků ve správním řízení, Praha: Linde Praha, a.s., 2002, str. 24, 25

pachatelem. Nejprve jsou zde uvedeny přestupky spáchané fyzickou osobou, která je řidičem vozidla, dále pak přestupky spáchané rovněž fyzickou osobou, ale která je provozovatelem vozidla (přestupky provozovatele vozidla jsou dále uvedeny v § 125f téhož zákona) a v odstavci 3 pak přestupky spáchané učiteli autoškol. V odstavci 4 ustanovení § 125c zákona o silničním provozu jsou pak vymezeny skutkové podstaty pro přestupky spáchané fyzickou osobou jakožto držitele řidičského oprávnění. Spáchání dopravního přestupku je možné i porušením dalších zákonů uvedených v předchozí kapitole.

2. 1. Přestupky řidiče vozidla

V této kapitole bych ráda popsala některé z více častých dopravních přestupků páchané řidiči vozidel.

Jedním z těchto přestupků je překročení nejvyšší dovolené rychlosti. Zákon vymezuje tři skutkové podstaty týkající se překročení nejvyšší dovolené rychlosti, kdy jedna z nich je překročení rychlosti v obci o méně než 20 km/h či mimo obec o méně než 30 km/h, další je překročení rychlosti v obci o více než 20 km/h či mimo obec o více než 30 km/h, a poslední skutková podstata se týká toho nejzávažnějšího překročení rychlosti, tedy překročení rychlosti v obci o více než 40 km/h nebo mimo obec o více než 50 km/h. U každé překročené rychlosti musí být nejprve od naměřené rychlosti odečtena tolerance měřícího zařízení, u standartních deklarovaných radarů je odchylka 3 km/h při rychlosti do 100 km/h a 3 % při rychlosti nad 100 km/h, a až poté je možno přestupek zařadit do příslušné kategorie.⁵

Dalším přestupkem je jízda na červenou. Tohoto přestupku se dopustí ten, kdo nezastaví vozidlo na červený signál „Stůj“ před dopravní značkou "Příčná čára souvislá", "Příčná čára souvislá se symbolem Dej přednost v jízdě!" a "Příčná čára souvislá s nápisem STOP", a kde taková dopravní značka není, před světelným signalizačním zařízením. Řidič má povinnost zastavit vozidlo také na pokyn osoby k tomu oprávněné.⁶

⁵ BERAN, Tomáš. Právní rádce pro řidiče. Výklad práva, jednání s policisty i úřady a odpovědi na otázky týkající se přestupků. Brno: CPress, 2014, str. 19, 20

⁶ BERAN, Tomáš. Právní rádce pro řidiče. Výklad práva, jednání s policisty i úřady a odpovědi na otázky týkající se přestupků. Brno: CPress, 2014, str. 20

Velmi častým přestupkem řidiče je to, že drží při jízdě telefonní přístroj nebo jiné hovorové či záznamové zařízení. Je tedy jedno zda řidič v danou chvíli telefonuje nebo telefon pouze drží v ruce.⁷ Je důležité, že vozidlo musí být v pohybu, pokud řidič např. stojí před železničním přejezdem v důsledku činnosti varovné signalizace či na světelný signál „Stůj“ v křižovatce či jiném řízení provozu, vozidlo nejede a za přestupek proto nebude odpovědný.

Dalším velmi častou naplněnou skutkovou podstatou přestupku je tzv. zbytková skutková podstata, tedy skutková podstata dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu. Do této skutkové podstaty spadá například přestupek spočívající v nerespektování dopravního značení. Dopravní značení usměrňuje silniční provoz a ochraňuje jeho účastníky a každý je povinen se jím řídit. Dále třeba zastavení a stání v protisměru jízdy, v křižovatce, na chodníku, před vjezdem, na silniční vegetaci nebo stání, kdy není ponechán volná alespoň jeden jízdní pruh široký nejméně 3 metry pro každý směr jízdy či další neoprávněné zastavení a stání.

Přestupku se dopustí také řidič, který předjíždí vozidlo v případě, že je to obecnou, místní nebo přechodnou úpravou silničního provozu zakázáno. Přičemž přejetí plné čáry či dvojité plné čáry není porušení zákazu předjíždění. Tuto vodorovnou dopravní značku je zakázáno přejíždět, kdy o porušení zákazu předjíždění se bude jednat v případě, že přejetí plné čáry bude spojeno s další podmínkou, například předjíždění v nepřehledném místě nebo v místě, kde je svislá dopravní značka zakazující předjíždění.⁸

Mezi ty závažnější přestupky řidiče pak patří řízení vozidla po požití alkoholu nebo jiné návykové látky nebo v takové době po požití alkoholu nebo užití jiné návykové látky, kdy je ještě pod jejich vlivem. Jízda pod vlivem alkoholu může být jak přestupkem, tak trestným činem. Hranicí pro trestný čin je jedno promíle alkoholu v krvi.⁹ Při ovlivnění jinými návykovými látkami je situace složitější,

⁷ BERAN, Tomáš. Právní rádce pro řidiče. Výklad práva, jednání s policisty i úřady a odpovědi na otázky týkající se přestupků. Brno: CPress, 2014, str. 23

⁸ BERAN, Tomáš. Právní rádce pro řidiče. Výklad práva, jednání s policisty i úřady a odpovědi na otázky týkající se přestupků. Brno: CPress, 2014, str. 21

⁹ BERAN, Tomáš. Právní rádce pro řidiče. Výklad práva, jednání s policisty i úřady a odpovědi na otázky týkající se přestupků. Brno: CPress, 2014, str. 24

vzhledem k velkému množství druhů návykových látek a různým účinkům na ně, není stanovena univerzální hranice, od které je vyloučena způsobilost řídit vozidlo. Proto je v případě pozitivního výsledku kontrolního testu na přítomnost jiných návykových látek nutné udělat rozbor krve řidiče a vypracovat znalecký posudek na základě kterého je rozhodnuto, zda se jednalo o stav vylučující způsobilost.

Fyzická osoba se dopustí přestupku i tehdy, když se na výzvu policisty, vojenského policisty, strážníka, ošetřujícího lékaře nebo zaměstnavatele odmítne podrobit vyšetření ke zjištění, zda při řízení vozidla nebyla ovlivněna alkoholem či jinou návykovou látkou. Vyšetření přítomnosti alkoholu nebo jiné návykové látky se provádí orientačním vyšetřením, a to buď dechovou zkouškou pomocí analyzátoru alkoholu v dechu, nebo odběrem slin nebo stěrem z kůže či sliznice. Odborné lékařské vyšetření pak provádí lékař ve zdravotnickém zařízení, které je spojené s odběrem biologického materiálu, resp. krve a moče, ke zjištění, zda je řidič pod vlivem alkoholu nebo drog.¹⁰

Řidič vozidla se dopouští přestupku, pokud řídí vozidlo, aniž by byl držitelem příslušného řidičského oprávnění. Toto řidičské oprávnění může být uděleno Českou republikou, jiným členským státem Evropské unie, smluvním státem Dohody o Evropském hospodářském prostoru nebo jiným smluvním státem mezinárodní smlouvy, která upravuje oblast silničního provozu, a kterou je Česká republika vázána.¹¹

V případě, že osoba, která je držitelem řidičského oprávnění, řídí vozidlo, ale byl jí zadržen řidičský průkaz dopouští se také přestupku.

Fyzická osoba se při řízení vozidla může dopustit přestupku také například tím, že neumožní chodci na přechodu nerušené a bezpečné přejítí komunikace nebo nezastaví vozidlo před přechodem pro chodce, i když je povinna tak učinit. Přestupku se dopustí také tehdy, jestliže ohrozí chodce přecházejícího vozovku, na kterou odbočuje či ohrozí chodce při odbočování na místo ležící mimo pozemní

¹⁰ KOVALČÍKOVÁ, Daniela; ŠTANDERA, Jan. Zákon o provozu na pozemních komunikacích komentář, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2011, str. 26

¹¹ KOVALČÍKOVÁ, Daniela; ŠTANDERA, Jan. Zákon o provozu na pozemních komunikacích komentář, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2011, str. 17

komunikaci, při vjíždění na pozemní komunikaci nebo při otáčení a couvání.¹² Zákon přiznává chodcům v určitých situacích a za splnění určitých podmínek výhodnější postavení než ostatním účastníkům silničního provozu. Pro zjištění, jestli chodec hodlá vstoupit na přechod, je vhodné navázat vizuální kontakt mezi řidičem a chodcem nebo případně jeho jednání odhalit z jeho postavení a jednání, resp. ze vzdálenosti chodce od přechodu, jestli nakročil do vozovky nebo jestli naznačil pohyb rukou.¹³

Řidič se může také dopustit několika přestupků v souvislosti s dopravní nehodou. Mezi tyto přestupky patří například neprodlené nezastavení vozidla při dopravní nehodě nebo neohlášení dopravní nehody na Policii ČR. Vznik dopravní nehody nemusí její účastníci hlásit policii v případě, že způsobená hmotná škoda na vozidlech, přepravovaných a jiných věcech nedosahuje limitu 100 000 Kč.¹⁴

Způsobení dopravní nehody, při které je jiné osobě ublíženo na zdraví, má vymezenou svoji skutkovou podstatu. Musí se však jednat o nehodu, při které dojde pouze k lehkému zranění. Dopravní nehoda, při které dojde k těžké újmě na zdraví je pak kvalifikovaná jako trestný čin a projednává se v trestním řízení.¹⁵

Řidič vozidla se dopouští přestupku také například tím, že řídí motorové vozidlo a nemá platný posudek o zdravotní způsobilosti. Držitel řidičského oprávnění pro skupinu C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D nebo D+E, pokud řídí motorové vozidlo zařazené do některé z těchto skupin vozidel je povinen se podrobovat pravidelným lékařským prohlídkám, které jsou do dovršení 50 let věku každé dva roky a po dovršení 50 let věku pak každý rok. Dále má tuto povinnost řidič, který při plnění úkolů souvisejících s výkonem zvláštních povinností užívá modrého nebo modrého a červeného výstražného světla, případně doplněného o zvláštní zvukové výstražné znamení, řidič, který řídí motorové vozidlo v pracovněprávním vztahu a řízení vozidla je druhem práce sjednaném v pracovní

¹² BERAN, Tomáš. Právní rádce pro řidiče. Výklad práva, jednání s policisty i úřady a odpovědi na otázky týkající se přestupků. Brno: CPress, 2014, str. 23

¹³ KOVALČÍKOVÁ, Daniela; ŠTANDERA, Jan. Zákon o provozu na pozemních komunikacích komentář, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2011, str. 29

¹⁴ KOVALČÍKOVÁ, Daniela; ŠTANDERA, Jan. Zákon o provozu na pozemních komunikacích komentář, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2011, str. 121

¹⁵ BERAN, Tomáš. Právní rádce pro řidiče. Výklad práva, jednání s policisty i úřady a odpovědi na otázky týkající se přestupků. Brno: CPress, 2014, str. 26

smlouvě, nebo řidič, u kterého je řízení motorového vozidla předmětem samostatné výdělečné činnosti. Držitel řidičského oprávnění, který není ani jedním z již uvedených řidičů, je povinen se podrobit pravidelné lékařské prohlídce nejdříve šest měsíců před dovršením 65 a 68 let věku a nejpozději v den dovršení stanoveného věku, po dovršení 68 let věku pak každé dva roky.¹⁶

2. 2. Přestupky provozovatele vozidla

Provozovatel vozidla se dopustí přestupku tehdy, když nezajistí, aby při užití daného vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla silničního provozu stanovená zákonem. Za porušení této povinnosti nese provozovatel objektivní odpovědnost s možností liberace. Provozovatel vozidla tedy může být sankcionován za porušení pravidel silničního provozu i pokud vozidlo sám neřídil. Musí se však jednat o přestupek, který je zjištěn technickým prostředkem používaným bez obsluhy nebo o přestupek, spočívající v neoprávněném zastavení či stání. Porušení pravidel silničního provozu však nesmí mít za následek dopravní nehodu.¹⁷

Provozovatel vozidla se dopustí přestupku tím, že přikáže nebo svěří řízení vozidla osobě, o níž nezná identifikační údaje, které jsou potřebné k určení její totožnosti. Pokud je vozidlo řidiči řádně svěřeno a ten poruší při jeho užívání, právní předpisy o provozu na pozemních komunikacích, pak odpovídá za takové jednání sám.¹⁸

Podnikající fyzická osoba či právnická osoba se jako provozovatel vozidla dopustí přestupku i tím, že svěří řízení vozidla osobě, která není držitelem řidičského oprávnění a nejedná se ani o žadatele o řidičské oprávnění, který se pod dohledem učitele autoškoly podrobuje výcviku.¹⁹

Fyzická osoba, podnikající fyzická osoba i právnická osoba jako provozovatel vozidla se dopustí přestupku také tím, že neodevzdá osvědčení o

¹⁶ KOVALČÍKOVÁ, Daniela; ŠTANDERA, Jan. Zákon o provozu na pozemních komunikacích komentář, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2011, str. 184, 185

¹⁷ KOVALČÍKOVÁ, Daniela; ŠTANDERA, Jan. Zákon o provozu na pozemních komunikacích komentář, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2011, str. 54

¹⁸ KOVALČÍKOVÁ, Daniela; ŠTANDERA, Jan. Zákon o provozu na pozemních komunikacích komentář, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2011, str. 53

¹⁹ § 125d odst. 1 zákona o silničním provozu, ve znění pozdějších předpisů

registraci vozidla. Osvědčení o registraci vozidla je povinnost odevzdat do 5 pracovních dnů, a to ode dne vydání dokladu o jeho zadržení v případě, že nelze osvědčení o registraci zadržet, neboť jej řidič vozidla nemá u sebe.²⁰

Provozovatel vozidla se může dále dopustit přestupku porušením zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích. Například tím, že provozuje na pozemní komunikaci vozidlo, aniž by bylo zapsáno v registru silničních vozidel. Dále se dopustí provozovatel vozidla přestupku tím, že nepožádá do 10 pracovních dnů ode dne převodu či přechodu vlastnického práva k danému vozidlu o zápis změny vlastníka (který je v drtivé většině tatáž osoba jako provozovatel) nebo nepožádá o zápis jiné změny údajů v registru ve stejné lhůtě, který běží ode dne, kdy změna nastala. Provozovatel vozidla se dopustí přestupku také tím, že provozuje vozidlo na pozemních komunikacích, které je technicky nezpůsobilé k provozu nebo vozidlo, jehož technická způsobilost nebyla ověřena pravidelnou technickou prohlídkou.²¹

Fyzická, podnikající fyzická nebo právnická osoba jako provozovatel vozidla se může dopustit také přestupku podle zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, když provozuje na pozemní komunikaci vozidlo i přes to, že jeho povinnost nahradit újmu způsobenou provozem daného vozidla není pojištěna. Tato povinnost musí být splněna i pokud se jedná o ponechání vozidla na pozemní komunikaci.²²

2. 3. Přestupky učitele autoškoly

Přestupky učitelů autoškol jsou upraveny v § 125c odst. 3 zákona o silničním provozu. Povinnosti učitelů autoškol jsou v podstatě postaveny na stejné úrovni jako povinnosti řidiče motorových vozidel. Nebezpečí je totiž v zásadě stejné, neboť učitel autoškoly odpovídá za žáka a podle situace v silničním provozu

²⁰ § 125c odst. 4 zákona o silničním provozu, ve znění pozdějších předpisů

²¹ § 83 a 83a zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

²² § 1 odst. 2 a § 16 odst. 1 zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, ve znění pozdějších předpisů

může zasahovat do řízení vozidla. Z tohoto důvodu musí splňovat všechny fyzické a psychické předpoklady, které jsou kladeny na řidiče při řízení vozidla.²³

Učitel autoškoly se dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích při výkonu dohledu nad řidičem motorového vozidla, který se podrobuje výcviku v řízení motorového vozidla nebo se připravuje k přezkoušení z odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel nebo skládá zkoušku, požije alkoholický nápoj nebo užije jinou návykovou látku během jízdy ve výcvikovém vozidle.²⁴

Dále se dopustí přestupku tím, že vykonává činnost učitele autoškoly bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo užití jiné návykové látky nebo v takové době po užití, kdy je ještě pod vlivem alkoholu či jiné návykové látky.

Učitel autoškoly se dopustí přestupku také tehdy, když vykonává činnost učitele autoškoly, ačkoliv je jeho schopnost k výkonu této činnosti snížena v důsledku jeho zdravotního stavu.²⁵

Fyzická osoba se dopustí přestupku jako učitel autoškoly také tím, že v provozu na pozemních komunikacích při výkonu dohledu nad řidičem motorového vozidla, který se pod jeho dohledem podrobuje výcviku v řízení motorového vozidla nebo se připravuje k přezkoušení z odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel nebo skládá zkoušku, se odmítne na výzvu policisty, vojenského policisty, strážníka, zaměstnavatele či ošetřujícího lékaře podrobit vyšetření, zda při výkonu této činnosti nebyl ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou.²⁶

2. 4. Přestupky držitele řidičského oprávnění

Fyzická osoba, která je držitelem řidičského oprávnění se dopustí přestupku tím, že se nepodrobí dopravně psychologickému vyšetření, ačkoliv je na základě zákona povinna tak učinit.²⁷ Povinnost podrobit se dopravně psychologickému

²³ KOVALČÍKOVÁ, Daniela; ŠTANDERA, Jan. Zákon o provozu na pozemních komunikacích komentář, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2011, str. 48, 49

²⁴ § 125c odst. 3 zákona o silničním provozu, ve znění pozdějších předpisů

²⁵ § 125c odst. 3 zákona o silničním provozu, ve znění pozdějších předpisů

²⁶ § 125c odst. 3 zákona o silničním provozu, ve znění pozdějších předpisů

²⁷ § 125c odst. 4 zákona o silničním provozu, ve znění pozdějších předpisů

vyšetření má až držitel řidičského oprávnění příslušné skupiny vozidel nebo držitel řidičského oprávnění, který o řidičské oprávnění přišel v souvislosti s dosažením 12 bodů v bodovém hodnocení řidiče. V rámci dopravně psychologického vyšetření by měly být především schopnosti řidiče jako jsou: pozorovací schopnosti, reakční chování, schopnost koncentrace, senzomotorika a koordinace, paměť, sebekontrola, tendence k agresivnímu chování a další.²⁸

Dále se držitel řidičského oprávnění dopustí přestupku tím, že neodevzdá řidičský průkaz do 5 pracovních dnů ode dne kdy nabylo právní moci rozhodnutí, kterým mu byl uložen správní trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel, nebo rozhodnutí o podmínění, omezení, odnětí nebo pozastavení řidičského oprávnění nebo kdy mu byl doručen exekuční příkaz.²⁹

Povinnost odevzdat řidičský průkaz má i řidič, který dosáhl celkového počtu 12 bodů v bodovém hodnocení řidiče, a to do 5 pracovních dnů ode dne doručení oznámení o této skutečnosti.³⁰ Po uplynutí této lhůty je řidiči odňato řidičské oprávnění.

²⁸ KOVALČÍKOVÁ, Daniela; ŠTANDERA, Jan. Zákon o provozu na pozemních komunikacích komentář, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2011, str. 193

²⁹ § 125c odst. 4 zákona o silničním provozu, ve znění pozdějších předpisů

³⁰ § 125c odst. 4 zákona o silničním provozu, ve znění pozdějších předpisů

3. Správní tresty, které lze uložit za dopravní přestupky

Dle zákona o odpovědnosti za přestupky lze za přestupek uložit napomenutí, pokutu, zákaz činnosti, propadnutí věci nebo jiné náhradní hodnoty a zveřejnění rozhodnutí o přestupku. Nejčastěji ukládanými správními tresty jsou pokuta a zákaz činnosti. Napomenutí dle zákona o silničním provozu za přestupky spáchané podle tohoto zákona uložit nelze a od uložení pokuty a zákazu činnosti spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel nelze v rozhodnutí upustit.

Správní tresty jsou opatřeními státního donucení, která mohou uložit příslušné správní orgány pouze na základě zákona. Účelem správních trestů je kromě potrestání také prevence a výchovné působení na ostatní účastníky silničního provozu.³¹ Při ukládání sankcí by měl správní orgán postupovat individuálně a měl by zohlednit aspekty a okolnosti protiprávního jednání, aby uložený správní trest nebo správní tresty nebyly moc přísné, nebo naopak příliš mírné, neboť by se dosažení účelu správních trestů pak minulo účinkem.

Při určení druhu a výměry správních trestů za dopravní přestupky musí správní orgán přihlídnout především:

- k povaze a závažnosti spáchaného přestupku,
- ke skutečnosti, že o některém z více přestupků, k jejichž spáchání došlo jedním skutkem nebo více skutky, nebylo rozhodnuto ve společném řízení,
- ke všem přitěžujícím a polehčujícím okolnostem,
- k osobním a majetkovým poměrům fyzické osoby, pokud jsou tyto skutečnosti správnímu orgánu známy,
- u právnické nebo podnikající fyzické osoby k povaze její činnosti,
- u pokračujícího, trvajícím nebo hromadného přestupku k tomu, zda k části jednání, kterým byl přestupek spáchán, došlo za účinnosti

³¹ KUČEROVÁ, Helena. Dopravní přestupky v praxi aneb Projednávání dopravních přestupků ve správním řízení, Praha: Linde Praha, a.s., 2002, str. 75

zákona, který za daný přestupek stanovil mírnější správní trest než zákon, který byl účinný při dokončení daného jednání.³²

Tento výčet je demonstrativní a je tedy možné přihlídnout i k jiným okolnostem, které by mohli ovlivnit rozhodnutí. Správní orgán je povinen zjišťovat veškeré skutečnosti ovlivňující druh a výši správního trestu, a to jak ku prospěchu, tak k tíži pachatele přestupku. Nejčastěji tak činí vhodnými dotazy při ústním jednání nebo zajištěním potřebných listinných podkladů. Zjištěné skutečnosti pak správní orgán musí posuzovat vždy individuálně ve vztahu ke konkrétnímu případu či pachateli.³³

Pokud je projednáváno více přestupků ve společném řízení, postupuje správní orgán v souladu s ustanovením § 41 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, který stanoví, že za dva nebo více přestupků stejného pachatele projednávaných ve společném řízení se uloží správní trest podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejpřísněji trestný. V případě, že jsou horní hranice zákonem stanovených sazeb stejné, uloží se správní trest podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejzávažnější.³⁴

3. 1. Pokuta

Pokuta je nejběžnějším správním trestem ukládaným za dopravní přestupky, který lze uložit samostatně i s jiným správním trestem.

Rozmezí pokut, které je možné uložit za ten který přestupek fyzickým osobám dle zákona o silničním provozu, je uvedeno v § 125c odst. 5 tohoto zákona:

- *od 25000 Kč do 50000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. c), d), e) bodů 1 a 5, a písm. h) zákona o silničním provozu,*
- *od 10000 Kč do 20000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. a) bodu 4 a odstavce 3 téhož zákona,*

³² ONDRUŠOVÁ, Marta; ONDRUŠ, Radek; VYTOPIIL, Petr. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, Praktický komentář k zákonu č. 250/2016 Sb. (přestupkový řád) s důvodovou zprávou základní judikaturou, Praha: Leges, 2017, str. 253

³³ ONDRUŠOVÁ, Marta; ONDRUŠ, Radek; VYTOPIIL, Petr. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, Praktický komentář k zákonu č. 250/2016 Sb. (přestupkový řád) s důvodovou zprávou základní judikaturou, Praha: Leges, 2017, str. 254, 255

³⁴ § 41 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky, ve znění pozdějších předpisů

- *od 2500 Kč do 20000 Kč, jde-li o přešupek podle odstavee 1 písm. b) téhož zákona,*
- *od 5000 Kč do 10000 Kč, jde-li o přešupek podle odstavee 1 písm. a) bodu 1 až 3, písm. e) bodů 2 až 4 a 6, písm. f) bodů 2, 7, 10 a 11, písm. j) a podle odstavee 2 téhož zákona,*
- *od 4000 do 7500 Kč, jde-li o přešupek podle odstavee 1 písm. f) bodu 5 téhož zákona spáchaný v období dvanácti po sobě jdoucích kalendářních měsíců dvakrát a vícekrát,*
- *od 2500 do 5000 Kč, jde-li o přešupek podle odstavee 1 písm. f) bodů 3, 5, 6, 8 a 9, písm. g) a i) a podle odstavee 4 téhož zákona,*
- *od 1500 Kč do 2500 Kč, jde-li o přešupek podle odstavee 1 písm. f) bodů 1 a 4 a písm. k) téhož zákona.³⁵*

Za přešupky právníckých a podnikajících fyzických osob spáchaných dle §125d odst. 1 zákona o silničním provozu lze uložit pokutu do výše 100 000 Kč.

Rozmezí pokut za přešupky fyzických osob dle zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích související s provozem vozidel na pozemních komunikacích je stanoveno v ustanovení § 83 odst. 2 tohoto zákona. Pokutu až do výše 5 000 000 Kč lze uložit za přešupek spočívající v provozování vozidla, jehož identifikační údaje nejsou v souladu s údaji uvedenými v registru vozidel, osvědčení o registraci vozidla nebo technickém průkazu. Pokutu do výše 50 000 Kč může správní orgán uložit mimo jiné za přešupek spočívající v nesplnění povinnosti zapsat vozidlo do registru vozidel, přešupek spočívající v nepožádání o zápis změny vlastníka vozidla, jiných údajů v registru vozidel nebo zániku vozidla, přešupek spočívající v provozování vozidla na pozemních komunikacích, které není technicky způsobilé k provozu, přešupek spočívající v provozování vozidla, které není zapsáno v registru vozidel, přešupek spočívající v provozování vozidla, které není možné identifikovat registrační značkou pro způsob jejího umístění, na silnicích, nebo přešupek spočívající v provozování

³⁵ § 125c odst. 5 zákona č. 361/2000 Sb., zákona o silničním provozu, ve znění pozdějších předpisů

vozidla na komunikacích, přičemž jeho technická způsobilost nebyla ověřena zákonným způsobem.³⁶

Pokuty za přestupky právnických osob a podnikajících fyzických osob souvisejících s provozem vozidla na pozemních komunikacích dle zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích jsou pak uvedeny v ustanovení § 83a odst. 10 tohoto zákona. Pokutu až do výše 5 000 000 Kč je možné uložit mimo jiné za přestupek spočívající v provozování vozidla na pozemních komunikacích, které nemá identifikační údaje v osvědčení o registraci silničního vozidla nebo v technickém průkazu. Pokutu do výše 500 000 Kč lze uložit za přestupek spočívající v porušení povinnosti zapsat vozidlo do registru vozidel, pokud jeho provozovatel má sídlo na území České republiky. Pokutu do výše 50 000 Kč může správní orgán uložit mimo jiné za přestupek spočívající v provozování vozidla, které není zapsáno v registru silničních vozidel, přestupek spočívající v provozování vozidla, které není možné identifikovat registrační značkou, přestupek spočívající v nepožádání o zápis změny vlastníka vozidla, zápis změny jiného údaje v registru vozidel nebo zápis silničního vozidla, přestupek spočívající v provozování vozidla na pozemních komunikacích, které je technicky nezpůsobilé nebo jehož technická způsobilost nebyla ověřena zákonným způsobem, za přestupky související se zkušebním provozem.³⁷

Za přestupky, které jsou spáchané podle zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla lze uložit pokutu buď v rozmezí od 5 000 Kč do 40 000 Kč, nebo v rozmezí od 1 500 Kč do 3 000 Kč. Pokutu v rozmezí sazby od 5 000 Kč do 40 000 Kč je možné uložit za přestupek fyzické, podnikající fyzické nebo právnické osoby, která se jej dopustila tím, že na pozemní komunikaci provozovala vozidlo, aniž by splnila povinnost nahradit újmu způsobenou provozem daného vozidla. Pokutu v nižším rozmezí sazby, tedy od 1 500 Kč do 3 000 Kč, lze uložit za přestupek řidiče vozidla spočívající v nepředložení zelené karty policistovi.³⁸

³⁶ § 83 zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

³⁷ § 83a zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

³⁸ § 16 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, ve znění pozdějších předpisů

Výše pokuty může být mimořádně snížena pod dolní hranici zákonem stanovené sazby v případě, že z okolností případu je zřejmé, že i tak lze dosáhnout nápravy pachatele přestupku nebo že pokuta uložená v rámci zákonné sazby by byla vzhledem k poměrům pachatele nepřiměřeně přísná. Pokud správní orgán shledá důvody k mimořádnému snížení výměry pokuty, je povinen tyto důvody v rozhodnutí řádně zdůvodnit a popsat úvahy, kterými se řídil. Pokuta však musí být alespoň ve výši jedné pětiny dolní hranice sazby stanovené zákonem.³⁹ Pokutu lze i navýšit nad horní hranici zákonem stanovené sazby, a to v případě společného řízení o dvou či více přestupcích, kdy může správní orgán horní hranici zákonem stanovené sazby zvýšit až o polovinu, nejvýše do částky, která se rovná součtu horních hranic sazeb pokut za jednotlivé přestupky projednávané ve společném řízení. Smyslem zpřísnění ukládané pokuty je snaha o rozlišení správního trestu v případě pachatelů, kteří se dopustili více přestupků a použití sazby stanovené za nejpřísněji trestný přestupek by bylo nedostatečné.⁴⁰

Policista je oprávněn při silniční kontrole vybrat kauci v rozmezí od 3 500 Kč do 50 000 Kč, pokud je důvodné podezření, že by se podezřelý řidič mohl vyhýbat řízení o daném spáchaném přestupku, nebo že by nebylo možné vymáhání uložené pokuty. Vybraná kauce však nesmí být vyšší než pokuta, která je možná za daný přestupek uložit. V případě, že řidič není v následném správním řízení uznán vinným ze spáchání přestupku, vrátí se mu kauce v plné výši, pokud uznán vinným je a je mu uložena pokuta, započte se uložená kauce na zaplacení dané pokuty a případně i nákladů řízení. Jestliže je hodnota vybrané kauce vyšší než hodnota uložené pokuty, vrátí se hodnota kauce, která přebývá po započtení pokuty zpět řidiči.⁴¹

3. 2. Zákaz činnosti

Správní trest zákaz činnosti je dalším nejčastěji ukládaným správním trestem, který lze uložit společně s pokutou. Spočívá v zákazu činnosti, ke které je

³⁹ ONDRUŠOVÁ, Marta; ONDRUŠ, Radek; VYTOPIIL, Petr. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, Praktický komentář k zákonu č. 250/2016 Sb. (přestupkový řád) s důvodovou zprávou základní judikaturou, Praha: Leges, 2017, str. 299, 300

⁴⁰ ONDRUŠOVÁ, Marta; ONDRUŠ, Radek; VYTOPIIL, Petr. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, Praktický komentář k zákonu č. 250/2016 Sb. (přestupkový řád) s důvodovou zprávou základní judikaturou, Praha: Leges, 2017, str. 289, 290

⁴¹ § 124a a 124b zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, ve znění pozdějších předpisů

třeba veřejnoprávního oprávnění nebo kterou pachatel vykonává v pracovním nebo jiném podobném poměru, pokud došlo k přestupku při výkonu této činnosti nebo v přímé souvislosti s ní.⁴² V případě správních trestů za dopravní přestupky je to tedy zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel. Tento správní trest je pro mnohé řidiče mnohem citelnější než pokuta, neboť například potřebují řidičské oprávnění k výkonu svého zaměstnání.

Zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu od jednoho roku do dvou let lze uložit jako správní trest za přestupek spočívající v řízení vozidla ve stavu vylučujícím způsobilost, který si řidič přivodil požitím alkoholu nebo jiné návykové látky, za přestupek spočívající v odmítnutí řidiče podrobit se na výzvu vyšetření, zda při řízení vozidla nebyl pod vlivem alkoholu či jiných návykových látek, dále za přestupek spočívající v řízení vozidla bez příslušného řidičského oprávnění nebo řízení vozidla řidičem, který je držitelem řidičského průkazu EU, řidičského průkazu vydaného cizím státem nebo mezinárodního řidičským průkazem a pozbyl právo k řízení motorových vozidel na území České republiky, a také za přestupek spočívající ve způsobení dopravní nehody, při které dojde k ublížení na zdraví. Na dobu od šesti měsíců do jednoho roku lze uložit zákaz činnosti za přestupek spočívající v řízení vozidla, na kterém není umístěna registrační značka, je zakryta či nečitelná nebo je na něm umístěna registrační značka, která danému vozidlu nebyla přidělena, přestupek spočívající v řízení technicky nezpůsobilého vozidla nebo vozidla jehož osvědčení o registraci bylo zadrženo, přestupek spočívající v řízení vozidla po požití alkoholu nebo užití jiné návykové látky v době, kdy je řidič ještě pod jejich vlivem, přestupek spočívající v řízení vozidla, přičemž byl řidiči zadržen řidičský průkaz nebo je řidič profesně nezpůsobilý k řízení daného vozidla nebo není držitelem platného posudku o zdravotní způsobilosti, přestupek spočívající v překročení nejvyšší dovolené rychlosti v obci o 40 km.h⁻¹ a více či o 50 km.h⁻¹ a více mimo obec nebo předjíždění vozidla, když je to dopravní značkou zakázáno, dále za přestupek spočívající v otáčení se, couvání či jízdě v protisměru na dálnici, a za přestupky učitelů autoškol. Zákaz činnosti na dobu od jednoho měsíce do šesti měsíců lze

⁴² ONDRUŠOVÁ, Marta; ONDRUŠ, Radek; VYTOPILO, Petr. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, Praktický komentář k zákonu č. 250/2016 Sb. (přestupkový řád) s důvodovou zprávou základní judikaturou, Praha: Leges, 2017, str. 313

uložit tomu, kdo se dopustil v období 12 po sobě jdoucích měsíců dvakrát a vícekrát přestupku spočívajícího v překročení rychlosti v obci o 20 km.h⁻¹ a více nebo o 30 km.h⁻¹ a více mimo obec, přestupku spočívajícího v nezastavení vozidla na signál, který řidiči přikazuje zastavit vozidlo nebo na pokyn „Stůj“ daný oprávněnou osobou, přestupku spočívajícího v neumožnění chodci na přechodu pro chodce bezpečný přechod vozovky nebo ohrožení chodce na vozovce na kterou odbočuje, přestupku spočívajícího v nedání přednosti v jízdě, kdy je povinen řidič toto učinit, dále přestupku spočívajícího v porušení omezení některých vozidel a přestupku souvisejícího s dopravní nehodou, tedy když při dopravní nehodě řidič nezastaví vozidlo, neohlásí dopravní nehodu, neprokáže svoji totožnost ostatním účastníkům nehody nebo nedovoleně opustí místo dopravní nehody.⁴³

Řidič, kterému byl uložen správní trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel, pozbývá dnem nabytí právní moci rozhodnutí, kterým mu byl tento trest uložen, řidičské oprávnění a v případě, že mu nebyl řidičský průkaz zadržen při silniční kontrole, je povinen jej odevzdat do 5 pracovní dnů od dané právní moci rozhodnutí.⁴⁴ Pokud byl řidiči při silniční kontrole zadržen řidičský průkaz, započítává se mu doba, po kterou byl řidičský průkaz zadržen, do výkonu správního trestu zákazu činnosti, který mu byl následně pravomocně uložen správním orgánem. Údaje o probíhajících správních trestech zákazu činnosti, ale i o těch již uplynulých jsou uváděny v evidenční kartě řidiče.

Po výkonu uloženého správního trestu zákazu činnosti nebo po upuštění od výkonu zbytku tohoto správního trestu rozhodne příslušný správní orgán o navrácení řidičského oprávnění na žádost osoby, která jej pozbyla. Žádost musí být podána písemně a musí v ní být uvedeno jméno a příjmení žadatele, adresa jeho bydliště, datum a místo narození, rodné číslo, datum ukončení výkonu správního trestu zákazu činnosti spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel nebo datum právní moci rozhodnutí o upuštění výkonu zbytku tohoto správního trestu a skupina vozidel, o jejíž navrácení žadatel žádá.⁴⁵

⁴³ § 125c zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁴ KOVALČÍKOVÁ, Daniela; ŠTANDERA, Jan. Zákon o provozu na pozemních komunikacích komentář, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2011, str. 219

⁴⁵ KOVALČÍKOVÁ, Daniela; ŠTANDERA, Jan. Zákon o provozu na pozemních komunikacích komentář, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2011, str. 218

Pokud ode dne právní moci rozhodnutí, kterým byl řidiči uložen správní trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel uplynul více než jeden rok, musí žadatel o navrácení řidičského oprávnění ke své žádosti přiložit také potvrzení o zdravotní a odborné způsobilosti. Odborná způsobilost se prokazuje přezkoušením z odborné způsobilosti v autoškole, přičemž doklad o tomto přezkoušení nesmí být starší než 60 dní ode dne jeho vystavení ke dni podání písemné žádosti. V případě, že byl správním orgánem uložen trest zákazu činnosti nejméně na dobu 6 měsíců, musí žadatel prokázat také psychickou způsobilost.⁴⁶

⁴⁶ § 102 zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, ve znění pozdějších předpisů

4. Průběh řízení o dopravních přestupcích

„Správní řízení je proces aplikace správního práva hmotného, jehož výsledkem je vydání správního aktu, ve kterém se rozhoduje o právech a povinnostech konkrétních fyzických nebo právnických osob nebo se vydávají rozhodnutí, jimiž se v určité věci prohlašuje, že určitá osoba práva nebo povinnosti má či nemá.“⁴⁷

Projednávání přestupku je zvláštním druhem správního řízení, které patří mezi výkon veřejné správy, kdy správní orgán rozhoduje o vině a trestu pachatele za přestupek.

4. 1. Základní zásady přestupkového řízení

Základní zásady správního řízení, potažmo tedy i řízení o dopravních přestupcích, jsou zakotveny ve správním řádu. První z nejdůležitějších zásad jsou zásada zákonnosti neboli legality, zásada zákazu zneužití pravomoci, ochrana dobré víry a soulad s veřejným zájmem. Zásada legality znamená, že správní orgány jsou vázány jak zákony, ostatními právními předpisy, tak i mezinárodními smlouvami, které jsou Českou republikou řádně ratifikovány a vyhlášeny ve Sbírce mezinárodních smluv. Zásada zákazu zneužití pravomoci spočívá v tom, že správní orgán používá svoji pravomoc pouze k účelům, ke kterým mu byla udělena. Tato zásada má dva aspekty, jedním je zákaz zneužití prostoru, který má příslušný správní orgán vymezen k tomu, aby rozhodl přiměřeně s ohledem na okolnosti případu a druhým je zákaz zneužití oprávnění jednat v konkrétní věci. Zásada ochrany dobré víry vyjadřuje ochranu práv nabytých v dobré víře, ale i ochranu dobré víry jako takové.⁴⁸ Zásada souladu s veřejným zájmem udává správnímu orgánu povinnost jednat tak, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem.

Další velice důležitou zásadou je zásada materiální pravdy, jejíž podstatou je, že správní orgán musí postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o kterém nejsou pochybnosti. Správní orgán je tedy povinen provést všechny potřebné důkazy pro

⁴⁷ HORZINKOVÁ, Eva; NOVOTNÝ, Vladimír. Správní právo procesní, 6. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Leges, 2019, str. 27

⁴⁸ JEMELKA, Luboš; PONDĚLÍČKOVÁ, Klára; BOHADLO, David. Správní řád komentář. Praha: C.H.Beck, 2008, str. 10, 11, 12, 12

rozhodnutí i bez návrhu účastníků. Zásada součinnosti s dotčenými osobami má velký význam pro vztah správního orgánu a účastníků řízení. Celé správní řízení musí probíhat v souladu s etickými zásadami a zásadami slušného chování. Nejen správní orgán, ale i ostatní účastníci řízení by se měli chovat důstojně a slušně. Vzájemná součinnost mezi správními orgány je pak chápána jako součinnost správního orgánu se státními orgány, orgány policie a orgány obcí.⁴⁹

Další neméně důležitou zásadou je zásada rychlosti a hospodárnosti. Zásada rychlosti a hospodárnosti spočívá v tom, že správní orgán musí vyřizovat případ bez zbytečných průtahů a odkladů. V jednoduchých případech rozhoduje správní orgán bezodkladně na podkladě materiálu, kdy je skutkový stav přestupku bezpečně zjištěn. Správní orgán musí také postupovat tak, aby nevznikaly zbytečné náklady.⁵⁰

Veřejnou správu lze chápat jako službu veřejnosti, což vyplývá z principu dobré správy. Dobrá správa je veřejným ochráncem práv definována deseti znaky, kterými jsou: dodržování právního řádu, nestrannost, včasnost, předvídatelnost, přesvědčivost, přiměřenost, součinnost, odpovědnost, otevřenost a vstřícnost. Princip dodržování právního řádu, součinnosti a včasnosti byl popsán v již výše uvedených zásadách. Princip nestrannosti spočívá v rovném zacházení se všemi osobami, především v tom, aby byla dána všem možnost se vyjádřit. Pokud se správní orgán například rozhodne k nějakému vyjádření nepřihlížet, musí své rozhodnutí řádně zdůvodnit. Princip předvídatelnosti požaduje po správním orgánu, aby rozhodoval stejně, jako rozhodoval v podobných případech již v minulosti. Princip přesvědčivosti spočívá v tom, že každé rozhodnutí musí mít přesvědčivé odůvodnění, kde jsou popsány všechny podklady, ze kterých správní orgán vycházel a také způsob, jakým tyto skutečnosti zjistil. Při ústním a písemném vyjadřování úředník přihlíží ke komunikačním a intelektuálním schopnostem účastníka. Na základě principu přiměřenosti zohledňuje správní orgán zejména při ukládání správních trestů osobní postavení a sociální situaci obviněného, tak aby tresty nebyly nepřiměřeně tvrdé. Princip odpovědnosti požaduje po správním orgánu, aby se nevyhýbal přijetí rozhodnutí ve věci, která je v jeho působnosti a

⁴⁹ HORZINKOVÁ, Eva; NOVOTNÝ, Vladimír. Správní právo procesní, 6. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Leges, 2019, str. 45, 46

⁵⁰ HORZINKOVÁ, Eva; NOVOTNÝ, Vladimír. Správní právo procesní, 6. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Leges, 2019, str. 47

aby se ve svém rozhodnutí jednoznačně vyjádřil ke všem námitkám a návrhům. Princip otevřenosti je založen na tom, že správní orgán musí umožnit účastníkům řízení nahlížet do spisů a pořizovat si jejich kopie. Princip vstřícnosti zavazuje úředníky, aby se chovali k osobám zdvořile a s respektem. Úřad musí věnovat pozornost všem sdělením a na všechno podání řádně opovědět.⁵¹

Další zásadou, kterou se řídí řízení o dopravních přestupcích je zásada presumpce nevinou. Tato zásada spočívá v tom, že dokud není osoba pravomocným rozhodnutím uznána vinnou, hledí se na ni jako na nevinnou. Neprokázaná vina má stejný význam jako prokázaná nevina.⁵²

Mezi zásady, které ještě rozhodně stojí za zmínku pak patří zásada volného hodnocení důkazu, zásada dvoustupňového řízení nebo zásada zákazu reformace in peius. Zásada volného hodnocení důkazů znamená, že správní orgán hodnotí všechny nashromážděné důkazy podle vnitřního přesvědčení založeného na důkladném uvážení všech okolností případu jak jednotlivě, tak ve vzájemných souvislostech. Ani jeden druh důkazů nemá určitou důkazní sílu a není stanoveno, jaký přesný rozsah důkazů je potřebný ke zjištění skutkového stavu. Tato zásada je nezbytným předpokladem zásady zjištění objektivní pravdy. Zásada dvoustupňového řízení je vyjádřena přípustností řádného opravného prostředku proti každému rozhodnutí vydaném orgánem I. stupně. Dle zásady zákazu reformace in peius nemůže odvolací správní orgán změnit správní tresty uložené v rozhodnutí v neprospěch obviněného. Tato zásada platí i v případě příkazního řízení, kdy správní orgán nemůže obviněnému uložit v rozhodnutí jiný druh správního trestu nebo vyšší výměru trestu, než které byly uloženy v příkazu, který byl podáním odporu zrušen.⁵³

Zásada ne bis in idem je zásadou, která zakazuje vést řízení a následně potrestat pachatele přestupku více než jednou za jeden přestupek. Platí zde překážka

⁵¹ HORZINKOVÁ, Eva; NOVOTNÝ, Vladimír. Správní právo procesní, 6. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Leges, 2019, str. 48, 49, 50, 51

⁵² KUČEROVÁ, Helena. Dopravní přestupky v praxi aneb Projednávání dopravních přestupků ve správním řízení, Praha: Linde Praha, a.s., 2002, str. 88

⁵³ KUČEROVÁ, Helena. Dopravní přestupky v praxi aneb Projednávání dopravních přestupků ve správním řízení, Praha: Linde Praha, a.s., 2002, str. 88, 89

věci rozhodnuté⁵⁴, tedy že nikdo nemůže být obviněn z přestupku, o kterém již bylo pravomocně rozhodnuto proti stejné osobě. Také zde platí překážka litispendence, tedy nelze pokračovat v řízení o věci, o které už bylo řízení zahájeno.

Přestupkové řízení se také řídí zásadou zákazu retroaktivity. Přestupek se posuzuje a správní trest se za něj ukládá podle zákona, který byl účinný v době, kdy byl tento přestupek spáchán. Pozdější znění zákona se použije pouze v případě, že je pro pachatele přestupku příznivější.

4. 2. Účastníci řízení

Okruh účastníků řízení je vymezen v zákoně o odpovědnosti za přestupky, kdy se jedná o obviněného, poškozeného a vlastníka věci, která může být nebo byla zabrána.

Obviněným se rozumí ten, kdo je podezřelý ze spáchání z přestupku a byl proti němu již učiněn první úkon v řízení. Na takové fyzické, podnikající fyzické či právnické osoby se hledí jako na nevinné, dokud není jejich vinna vyslovena pravomocným rozhodnutím. Obviněný má právo na to, aby přestupek, ze kterého je obviněn, byl projednán správním orgánem při ústním jednání. V nepřítomnosti obviněného lze přestupek projednat v případě, že se obviněný projednání odmítne zúčastnit, nebo že se nedostaví bez náležité omluvy či důležitého důvodu. Dále má právo například nahlížet do spisu, pořizovat si z něj kopie, nebo se vyjadřovat k podkladům pro rozhodnutí až do té doby, než je vydáno. Za právnickou osobu činí úkony statutární orgán nebo osoba, která prokáže, že je oprávněna za ni jednat. Pokud je obviněným mladiství, vyrozumí správní orgán o nařízeném ústním jednání i jeho zákonného zástupce a orgán vykonávající sociálně-právní ochranu dětí.⁵⁵

Obviněný se může nechat v řízení zastupovat zmocněncem, a to na základě plné moci. Plná moc může být udělena buď písemně nebo ústně do protokolu. Podpisy zmocněnce a zmocnitele na plné moci nemusí být úředně ověřeny, pokud se nejedná o generální⁵⁶ plnou moc. Zastupování účastníka vzniká přijetím

⁵⁴ iuridictum Encyklopedie o právu, Ne bis in idem, 2010, [cit. 20.3.2020] [online] Dostupné z: https://iuridictum.pecina.cz/w/Ne_bis_in_idem

⁵⁵ KUČEROVÁ, Helena. Dopravní přestupky v praxi aneb Projednávání dopravních přestupků ve správním řízení, Praha: Linde Praha, a.s., 2002, str. 71

⁵⁶ Plná moc pro neurčitý počet řízení a k veškerým právním úkonům

zmocnění zmocněncem na základě žádosti účastníka. Obviněný může mít v projednávané věci pouze jednoho zmocněnce. V případě, že je zastupování účastníka právníckou osobou, je možné, aby za danou právníckou osobu jednala jím určená osoba. Zmocněnec však není účastníkem řízení, může za obviněného jednat pouze v rozsahu stanoveném v plné moci.⁵⁷

Účastník, který není procesně způsobilý, musí být v řízení zastoupen buď zákonným zástupcem, nebo opatrovníkem. Zákonným zástupcem nezletilého je jeho rodič. Rodič nemůže dítě zastoupit v případě, že by mohlo dojít ke střetu zájmů mezi ním a dítětem nebo mezi dětmi těchto rodičů. Opatrovníka ustanovuje správní orgán usnesením zejména z důvodů uvedených ve správním řádu.⁵⁸ Ve správním řízení o dopravních přestupcích stanoví správní orgán opatrovníka nejčastěji osobám, kterým se nedaří doručovat.

Poškozený je účastníkem řízení v části řízení, která se týká jím uplatněného nároku na náhradu škody způsobené přestupkem. Za poškozeného se považuje i osoba, které byla daným přestupkem způsobena újma na zdraví, neboť se majetkovou škodou rozumí i ztráta na výdělku po dobu pracovní neschopnosti. Pokud byla přestupkem někomu způsobena hmotná škoda, správní orgán jej poučí o jeho právu uplatnit v řízení nárok na náhradu škody.⁵⁹

Další osoby v řízení o přestupcích mohou být například znalci a tlumočníci. Znalce správní orgán přibírá za účelem objasnění některých skutečností důležitých pro přestupkové řízení. Při přibírání znalce musí právní orgán zohlednit časovou náročnost znaleckých zkoumání. Znalec se přibírá opatřením, které musí mimo jiné obsahovat otázky, na které má znalec odpovědět, poučení o významu znaleckého posudku z hlediska obecného zájmu, o trestních následcích křivé výpovědi a vědomě nepravdivého posudku, o povinnosti ihned oznámit příslušnému správnímu orgánu skutečnosti, které by bránily být ve věci jako znalec nebo by byly důvodem

⁵⁷ ONDRUŠOVÁ, Marta; ONDRUŠ, Radek; VYTOPIIL, Petr. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, Praktický komentář k zákonu č. 250/2016 Sb. (přestupkový řád) s důvodovou zprávou základní judikaturou, Praha: Leges, 2017, str. 421

⁵⁸ HORZINKOVÁ, Eva; NOVOTNÝ, Vladimír. Správní právo procesní, 6. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Leges, 2019, str. 86, 87

⁵⁹ KUČEROVÁ, Helena. Dopravní přestupky v praxi aneb Projednávání dopravních přestupků ve správním řízení, Praha: Linde Praha, a.s., 2002, str. 72

vyloučení pro podjatost.⁶⁰ Znalci se přibírají nejčastěji ve správním řízení o dopravních nehodách.

Na tlumočníka má právo účastník řízení, který neovládá úřední jazyk. Tlumočníci jsou osoby zapsané v seznamu tlumočnicků, který je přístupný veřejnosti. Ve správním řízení náklady na tlumočníka hradí správní orgán.⁶¹

4. 3. Zahájení řízení a některé úkony před zahájením řízení

Správní orgán zahajuje řízení o přestupku pouze z moci úřední, a to o každém přestupku, o jehož spáchání se jakkoliv dozví.

Dopravní přestupky jsou v drtivé většině správnímu orgánu oznamovány Policií ČR nebo městskou policií. Oznámení o dopravním přestupku vyřizuje oprávněná úřední osoba správního orgánu. Před zahájením samotného řízení o přestupku je potřeba aby úředník prošel spisovou dokumentací a zjistil, zda jsou dány veškeré zákonné podmínky pro zahájení řízení o daném dopravním přestupku, řádně vyšetřit stav věci, zda věc spadá do místí a věcné působnosti správního orgánu, zda není chybně právně kvalifikována a není tu důvod pro postoupení věci jinému orgánu, nebo provést úkony před zahájením řízení, například vyžádání souhlasu státního zástupce se zahájením řízení u správního řízení o zadržení řidičského průkazu.

Řízení zahajované z moci úřední je zahájeno dnem, kdy správní orgán oznámil zahájení účastníku řízení, resp. kdy mu bylo doručeno oznámení o zahájení řízení. Oznámení musí obsahovat označení správního orgánu, předmět řízení, tedy popis skutku, o kterém má být v řízení rozhodnuto a jeho právní kvalifikaci (právní kvalifikace může být během řízení změněna), jméno, příjmení, funkci a podpis oprávněné úřední osoby. Oznámení o zahájení řízení může být spojeno i s jiným úkonem v řízení,⁶² například s nařízením ústního jednání, na které účastníka současně předvolá.

⁶⁰ KUČEROVÁ, Helena. Dopravní přestupky v praxi aneb Projednávání dopravních přestupků ve správním řízení, Praha: Linde Praha, a.s., 2002, str. 73

⁶¹ KUČEROVÁ, Helena. Dopravní přestupky v praxi aneb Projednávání dopravních přestupků ve správním řízení, Praha: Linde Praha, a.s., 2002, str. 74

⁶² HORZINKOVÁ, Eva; NOVOTNÝ, Vladimír. Správní právo procesní, 6. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Leges, 2019, str. 160

V případě příkazního řízení je správní řízení zahájeno dnem, kdy je pachateli přestupku doručen příkaz.

4. 3. 1. Podání vysvětlení

Vysvětlení správní orgán opatřuje zejména k prověření oznámení, ostatních podnětů a vlastních zjištění, která by mohla být důvodem k zahájení řízení. Jedná se o nezbytná vysvětlení, správní orgán tedy k tomuto postupu před zahájením řízení přistupuje pouze v případě, že je to skutečně nutné. Pokud je možné rozhodné skutečnosti zjistit jiným úředním postupem, například od jiných správních orgánů nebo orgánů činných v trestním řízení, správní orgán vysvětlení nepožaduje.⁶³

Správní orgán osobu, od které požaduje vysvětlení předvolá k podání vysvětlení. Předvolání musí být písemné a doručuje se do vlastních rukou, kdy musí být zachován pěti denní předstih, pro přípravu osoby na podání vysvětlení. V předvolání musí být uvedeno, kdo, kdy, kam, v jaké věci a z jakého důvodu se má dostavit a jaké jsou právní následky jeho nedostavení se. Takovým právním následkem může být pořádková pokuta nebo předvedení předvolané osoby. Předvolaný má povinnost dostavit se včas na místo uvedené v písemnosti s předvoláním k podání vysvětlení, přičemž pokud se nemůže ze závažných důvodů dostavit, je povinen se bezodkladně správnímu orgánu omluvit.⁶⁴

Každý je povinen vyhovět výzvě k podání vysvětlení pod hrozbou sankce do výše 5 000 Kč, pokud bezdůvodně vysvětlení podat odepře. Odepřít podání vysvětlení může pouze osoba, která by sobě nebo osobě blízké hrozila nebezpečím postihu za přestupek nebo trestný čin, popřípadě by porušila státní nebo služební tajemství anebo zákonem výslovně uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti.⁶⁵

Správní orgán o podání vysvětlení pořídí záznam, který je pak součástí spisové dokumentace. Záznam musí obsahovat identifikační údaje osoby, která

⁶³ JEMELKA, Luboš; PONDĚLÍČKOVÁ, Klára; BOHADLO, David. Správní řád komentář. Praha: C.H.Beck, 2008, str. 426

⁶⁴ JEMELKA, Luboš; PONDĚLÍČKOVÁ, Klára; BOHADLO, David. Správní řád komentář. Praha: C.H.Beck, 2008, str. 427

⁶⁵ JEMELKA, Luboš; PONDĚLÍČKOVÁ, Klára; BOHADLO, David. Správní řád komentář. Praha: C.H.Beck, 2008, str. 428

podává vysvětlení (jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu). Záznam pak dále obsahuje vyjádření předvolané osoby, případně odpovědi na otázky kladené správním orgánem. Na záznamu o podaném vysvětlení pak nesmí chybět datum, kdy bylo podání vysvětlení učiněno, jméno, příjmení, funkci a podpis oprávněné úřední osoby.⁶⁶

4. 3. 2. Odložení věci

Správní orgán může věc odložit, aniž by zahájil řízení pouze jestliže:

- došlé oznámení neodůvodňuje zahájení řízení o přestupku nebo předání věci jinému správnímu orgánu,
- podezřelý z přestupku požívá výsad a imunit podle mezinárodního práva, podle jiného zákona nebo je senátorem nebo poslancem, který požádal orgán příslušný k projednání přestupku o projednání přestupku v disciplinárním řízení podle jiných zákonů, anebo soudcem Ústavního soudu, který požádal příslušný správní orgán o projednání daného přestupku v kárném řízení podle jiného zákona,
- podezřelý z přestupku v době spáchání skutku nedovršil patnáct let svého věku,
- podezřelý z přestupku nebyl v době spáchání skutku za přestupek odpovědný z důvodu nepřičetnosti,
- odpovědnost za přestupek zanikla,
- fyzická osoba nebo podnikající fyzická osoba podezřelá ze spáchání přestupku zemřela, pokud odpovědnost podnikající fyzické osoby za přestupek nepřešla na jinou osobu, která pokračuje v její podnikatelské činnosti,
- právnická osoba zanikla, pokud odpovědnost za přestupek nepřešla na jejího právního nástupce,
- o skutku již bylo pravomocně rozhodnuto správním orgánem nebo orgánem činným v trestním řízení způsobem uvedeným v zákoně,

⁶⁶ JEMELKA, Luboš; PONDĚLÍČKOVÁ, Klára; BOHADLO, David. Správní řád komentář. Praha: C.H.Beck, 2008, str. 429

- o skutku již bylo rozhodnuto jako o disciplinárním deliktu a uložené opatření lze považovat za postačující, nebo
- jestliže správní orgán nezjistí do 60 dnů od přijetí oznámení nebo ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě.⁶⁷

Dále správní orgán věc odloží, pokud se o totožném skutku vede trestní řízení a také v případě, že byla uhrazena určená částka, která byla stanovena provozovateli vozidla ve výzvě k uhrazení určené částky, nejpozději v den splatnosti.

Odložení věci nemá charakter individuálního správního aktu, správní orgán o něm tedy nevydává rozhodnutí ale usnesení o odložení věci. Proti tomuto usnesení se nelze odvolat.

4. 3. 3. Postoupení věci

Pokud nasvědčují okolnosti daného protiprávního jednání, že se jedná o trestný čin, poustoupí správní orgán věc orgánům činným v trestní řízení. V případě, že daný skutek spáchala osoba, která je příslušníkem bezpečnostního sboru, osoba podléhající vojenské kázeňské pravomoci či osoba během výkonu vazby, trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence, postoupí správní orgán věc ke kárnému nebo kázeňskému projednání podle zvláštního předpisu.⁶⁸

Správní orgán postoupí věc také v případě, že není k projednání věci věcně či místně příslušný, a to orgánu příslušnému k projednání skutku. Místní příslušnost je určována místem spáchání přestupku, pokud místo přestupku nelze určit, tak místem kde přestupek vyšel najevo. U některých přestupků, například u přestupku spočívajícího v nepřevedení vozidla v zákonem stanovené lhůtě, nebo přestupek spočívající v provozování vozidla bez pojištění, se místní příslušnost určuje podle

⁶⁷ § 76 zákona o odpovědnosti za přestupky, ve znění pozdějších předpisů

⁶⁸ KUČEROVÁ, Helena. Dopravní přestupky v praxi aneb Projednávání dopravních přestupků ve správním řízení, Praha: Linde Praha, a.s., 2002, str. 102

trvalého pobytu u fyzické osoby nebo podle sídla u právnické a podnikající fyzické osoby.⁶⁹

O předání věci správní orgán vydá usnesení, které se poznamená do spisu. Po vydání tohoto usnesení předávající správní orgán zašle celou spisovou dokumentaci příslušnému orgánu spolu s průvodním dopisem, ve kterém odůvodní předání věci. Správní orgán, kterému byla věc předána po prostudování spisu posoudí, zda zahájí řízení či nikoliv, a případně vede řízení o přestupku. Správní orgán, jemuž byl skutek předán, může využít podklady shromážděné při předchozím postupu správního orgánu, který mu skutek předal.⁷⁰

Pokud nastane situace, že je místně příslušných více správních orgánů a pokud se nedohodnou jinak, provede řízení ten z nich, který z moci úřední učinil úkon jako první. V ostatních případech nebo nelze-li podmínky místní příslušnosti určit, určí místní příslušnost usnesením nejbližše společně nadřízený správní orgán.⁷¹ Pokud nelze určit věcnou příslušnost, provede řízení v prvním stupni ústřední správní úřad, do jehož působnosti rozhodovaná věc náleží, popřípadě ústřední správní úřad, jehož obor působnosti je dané věci nejbližší.⁷²

4. 4. Řízení v I. stupni

Řízení o přestupku je v I. stupni zásadně ústní, pokud se nejedná o nějaký druh zkráceného řízení, které jsou popsány v podkapitole 4.3. Přestupkové řízení se obligatorně koná za přítomnosti obviněného, avšak je možné přestupek projednat i v jeho nepřítomnosti. Provést projednání přestupku v nepřítomnosti je možné v případě, že obviněný s takovým způsobem projednání souhlasí, nebo se nedostaví bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu i přesto, že byl řádně předvolán.⁷³

⁶⁹ MINISTERSTVO ČESKÉ REPUBLIKY. Průvodce zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, odbor legislativy a koordinace předpisů, 2017, str. 43

⁷⁰ MINISTERSTVO ČESKÉ REPUBLIKY. Průvodce zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, odbor legislativy a koordinace předpisů, 2017, str. 44

⁷¹ JEMELKA, Luboš; PONDĚLÍČKOVÁ, Klára; BOHADLO, David. Správní řád komentář. Praha: C.H.Beck, 2008, str. 37

⁷² JEMELKA, Luboš; PONDĚLÍČKOVÁ, Klára; BOHADLO, David. Správní řád komentář. Praha: C.H.Beck, 2008, str. 411, 412

⁷³ § 80 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky, ve znění pozdějších předpisů

Pokud se obviněný v den, na který bylo nařízeno ústní jednání, dostaví ke správnímu orgánu může oprávněná úřední osoba zastupující příslušný správní orgán zahájit jednání. Nejprve ověří totožnost obviněného nebo případně právního zástupce, kterého obviněný zplnomocnil. Dále pak následuje poučení obviněného o jeho právech a povinnostech a sdělení obvinění, resp. v jaké věci je proti obviněnému vedeno řízení. Následně je obviněný seznámen s celou spisovou dokumentací, kdy se vyjádří, zda s ní souhlasí či nikoliv. Obviněnému je dále dána možnost, aby se vyjádřil k danému přestupkovému jednání. Pokud byly k dané věci předvoláni nějací svědci, proběhne jejich výslech. Následuje provedení dokazování, po kterém se obviněný k jednotlivým důkazním prostředkům může vyjádřit nebo navrhnou jejich doplnění, či provedení nových důkazů.

Ústní jednání je neveřejné. Účastní se jej oprávněná úřední osoba, účastníci řízení a případně jejich právní zástupci a osoby které jsou předvolány.

Jestliže správní orgán zjistil ze spisového materiálu a z výpovědí provedených v rámci ústního jednání všechny rozhodné skutečnosti, které svědčí ve prospěch i neprospěch obviněného a je tak zjištěn skutečný stav věci je dokazování ukončeno a bude následovat vydání písemného rozhodnutí.

Pokud podezřelý spáchal více přestupků týkajících se porušení právních povinností v oblasti dopravních přestupků projedná je správní orgán ve společném řízení.⁷⁴ Netýká se to přestupků, které byly spáchány až po zahájení řízení o jiném přestupku.

Pokud nastane situace, že podezřelý spáchá více přestupků, které měli být projednány ve společném řízení, ale nestalo se tak, řídí se správní orgán při stanovení druhu a výše ukládaného trestu zásadou absorpce, kdy za dodatečně rozhodnuté přestupky uloží správní trest nižší, který je v součtu se správním trestem za již rozhodnutý dopravní přestupek stejný jako ten, který by byl uložen ve společném řízení.

⁷⁴ KUČEROVÁ, Helena. Dopravní přestupky v praxi aneb Projednávání dopravních přestupků ve správním řízení, Praha: Linde Praha, a.s., 2002, str. 105

4. 4. 1. Dokazování

Dokazování je postup správního orgánu, který je upravený právními normami a slouží k získávání poznatků o rozhodných skutečnostech sloužících pro meritorní rozhodnutí. Jedná se tedy o právo vyhledat důkazy o rozhodných skutečnostech, tyto důkazy provést a zhodnotit. Při dokazování vychází správní orgán ze zásady materiální pravdy tak, aby byl zjištěn skutečný stav věci a nebyly o něm důvodné pochybnosti.⁷⁵

Dokazování můžeme rozdělit do několika fází:

- Navrhování důkazních prostředků. Těmito prostředky jsou všechny prostředky, které umožňují zjistit stav věci a nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními normami. Ve správním řízení má účastník právo navrhnout důkazy a vyjadřovat se k nim. Všechny návrhy a vyjádření musí správní orgán řádně zaprotokolovat. V případě, že správní orgán provedení některého navrženého důkazu odmítne, musí toto odmítnutí řádně zdůvodnit.
- Opatřování důkazních prostředků. Správní orgán shromažďuje důkazy v rámci přípravy na jednání, předvolává svědky, zajišťuje listiny nebo znalecké posudky atd.
- Provádění dokazování. V případě, že je nařízeno ústní jednání se dokazování provádí výslechem svědků, přečtením listin, znaleckých posudků nebo například předložením fotografií. Když ústní jednání nařízeno není provedou se důkazy zápisem do protokolu.
- Hodnocení výsledků dokazování. Při hodnocení důkazů se správní orgán řídí zásadou volného hodnocení důkazů. Záleží na správním orgánu, jakou hodnotu jednotlivým důkazním prostředkům přizná, musí to však v rozhodnutí náležitě odůvodnit. Volné hodnocení důkazů však neznamená, že správní orgán může důkazy hodnotit libovolně. Pokud správní orgán všechny důkazy nezhodnotí nebo je hodnocení některých důkazů nelogické nebo skutkové závěry

⁷⁵ HORZINKOVÁ, Eva; NOVOTNÝ, Vladimír. Správní právo procesní, 6. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Leges, 2019, str. 165

neodpovídají provedeným důkazům, mohlo by být rozhodnutí zrušeno.⁷⁶

Správní orgán může použít jako podklad pro rozhodnutí pouze důkazy, které získal ve správním řízení řádným procesním postupem. Musí se zabývat všemi okolnostmi případu, bez ohledu na to, jestli svědčí ve prospěch či neprospěch pachatele přestupku. Skutečnostmi, které nemají přímý vztah k projednávané věci, se správní orgán nezabývá.⁷⁷

Nejčastějšími důkazními prostředky jsou důkaz listinou, důkaz svědeckou výpovědí a důkaz znaleckým posudkem. Listinné důkazy jsou vůbec nejčastější důkazní prostředky. Listiny mohou být jak veřejné, tak soukromé. Veřejné listiny jsou zpravidla rozhodnutí jiných správních orgánů. Například do spisu, kde došlo k přestupku spočívajícím v řízení vozidla, přičemž řidič má platný zákaz činnosti spočívající v zákazu řízeních motorových vozidel, bude opatřeno rozhodnutí správního orgánu, kterým byl správní trest zákazu činnosti dotyčnému uložen. Pokud není zpochybněna pravost veřejné listiny, potvrzuje to, co je v ní uvedeno. Soukromé listiny jsou nejčastěji smlouvy o prodeji vozidel, účetní doklady nebo například písemné vyjádření advokáta. U soukromé listiny je možné zpochybnit její pravost i její obsah. Rozdíl mezi veřejnou a soukromou listinou je tedy v důkazní síle.⁷⁸

Svědkiem, který podá svědeckou výpověď může být každý, kdo není účastníkem řízení a vnímal dokazovanou skutečnost vlastními smysly. V řízení o dopravních přestupcích bývají svědky nejčastěji strážníci městské policie či příslušníci Policie ČR, kteří byli přítomni zjištění přestupku nebo osoby, které se nacházely ve vozidle jako spolujezdcí. Ve správním řízení platí zákonná povinnost každého vypovídat jako svědek, přičemž musí vypovídat pravdivě a nesmí nic zamlčet. Svědek nesmí být vyslýchán o utajovaných skutečnostech chráněných zvláštním zákonem, které je povinen zachovat v tajnosti, ledaže byl této povinnosti

⁷⁶ HORZINKOVÁ, Eva; NOVOTNÝ, Vladimír. Správní právo procesní, 6. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Leges, 2019, str. 166

⁷⁷ HORZINKOVÁ, Eva; NOVOTNÝ, Vladimír. Správní právo procesní, 6. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Leges, 2019, str. 167, 168

⁷⁸ HORZINKOVÁ, Eva; NOVOTNÝ, Vladimír. Správní právo procesní, 6. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Leges, 2019, str. 168

příslušným orgánem zproštěn. Svědek nesmí být vyslýchán také tehdy, pokud by svou výpovědí porušil státem uznanou povinnost mlčenlivosti, výjimkou je případ, že byl této povinnosti příslušným orgánem nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má, zproštěn. Výpověď může odepřít ten, kdo by jí způsobil sobě nebo osobě blízké nebezpečí stíhání pro trestný čin nebo přešůpek.⁷⁹ Ten, kdo úmyslně podá nepravdivou nebo neúplnou svědeckou výpověď ve správním řízení se dopouští přešůpku.

Před provedením výslechu svědka je nezbytné zjistit totožnost svědka a okolnosti, které by mohly mít vliv na věrohodnost jeho výpovědi, například jaký má k obviněnému vztah. Dále musí být svědek poučen o jeho právech a povinnostech. Po poučení musí svědek prohlásit, že mu porozuměl a nebrání mu žádné skutečnosti v podání svědecké výpovědi. O svědecké výpovědi je sepsán protokol, kde je zaznamenána výpověď svědka včetně otázek, které mu byly ze strany správního orgánu kladeny.⁸⁰

Pokud je potřebné posoudit skutečnosti někým s odbornou znalostí, kterou správní orgán nemá a nelze odborné posouzení získat od jiného správního orgánu, ustanoví právní orgán usnesením znalce. Znalce správní orgán vybere ze seznamu znalců krajského soudu, v jehož obvodu má daný správní orgán sídlo. Správní orgán znalci usnesením uloží, aby vypracoval písemný posudek a ten mu předložil ve lhůtě, kterou mu současně stanoví.⁸¹ Znalecké posudky jsou nejčastěji pořizovány ve věcech přešůpků týkajících se dopravních nehod nebo přešůpků řízení vozidel pod vlivem jiných návykových látek, kdy znalec stanovuje míru ovlivnění osoby, při zjištění koncentraci návykové látky v krvi.

Rozdíl mezi svědkem a znalcem je v tom, že svědek vypovídá o skutečnostech, kterým byl přítomen a vnímal je sám svými smysly, kdežto znalec vypovídá o tom, co v řízení poznal a následně zhodnotil na základě svých odborných znalostí. Znalec je zaměnitelný, svědek nikoliv. Znalec nesmí být

⁷⁹ HORZINKOVÁ, Eva; NOVOTNÝ, Vladimír. Správní právo procesní, 6. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Leges, 2019, str. 171

⁸⁰ HORZINKOVÁ, Eva; NOVOTNÝ, Vladimír. Správní právo procesní, 6. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Leges, 2019, str. 171

⁸¹ HORZINKOVÁ, Eva; NOVOTNÝ, Vladimír. Správní právo procesní, 6. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Leges, 2019, str. 172

v projednávané věci nijak podjatý, ale u svědka se podjatost může předpokládat, neboť se může jednat o dobrého známého obviněného, či rodinného příslušníka. Podle toho pak správní orgán výpovědi hodnotí.⁸²

Posloupnost prováděných důkazů by měla vycházet z posloupnosti skutkového děje, nikoliv z řazení důkazů ve spise nebo z volného vyjádření obviněného ke skutkům. Jednání je pak přehlednější.⁸³

4. 4. 2. Zastavení řízení

V řízení o dopravních přestupcích mohou nastat situace, kdy není možné pokračovat v řízení. Správní orgán řízení zastaví usnesením například v těchto případech:

- v případě, že skutek, o němž se vede řízení, se nestal (jedná se o situaci, kdy správní orgán na základě dokazování shledá, že se přestupek nestal nebo vzniknou důvodné pochybnosti, že se přestupek stal),
- skutek není přestupkem (skutek se stal, ale nenaplňuje znaky žádného přestupku),
- skutek nespáchal obviněný (správní orgán dospěl k závěru, že se skutek stal ale spáchal ho někdo jiný než obviněný),
- spáchání projednávaného skutku nebylo obviněnému prokázáno (veškeré pochybnosti musí být vyloženy ve prospěch obviněného),
- obviněný požívá výsad a imunit podle mezinárodního práva (mohlo by se jednat například o situaci, kdy obviněný předloží diplomatický pas s diplomatickým vízem platným pro území ČR),
- obviněnému v době spáchání skutku nebylo ještě 15 let (přestupek spáchala osoba, která za něj vzhledem ke svému věku není odpovědná),
- obviněný nebyl za přestupek odpovědný pro svou nepřičetnost,

⁸² HORZINKOVÁ, Eva; NOVOTNÝ, Vladimír. Správní právo procesní, 6. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Leges, 2019, str. 172

⁸³ KUČEROVÁ, Helena. Dopravní přestupky v praxi aneb Projednávání dopravních přestupků ve správním řízení, Praha: Linde Praha, a.s., 2002, str. 111

- odpovědnost za přešupek zanikla (došlo k uplynutí promlčecí doby),
- o totožném přešupku dříve zahájil řízení podle tohoto zákona proti téže osobě jiný správni orgán,
- o skutku již bylo pravomocně rozhodnuto správniím orgánem nebo orgánem činným v trestním řízení (tzv. překážka věci rozhodnuté),
- obviněný zemřel nebo zanikl.⁸⁴

4. 5. Vydání rozhodnutí

Vydání rozhodnutí je výsledkem správniího řízení. Rozhodnutí je individuální správnií akt, kterým se rozhoduje v konkrétní věci a vůči konkrétnímu adresátovi. Rozhodnutí správniího orgánu vyvolává právní důsledky jak pro fyzické, podnikající fyzické tak právnické osoby. Správnií orgán, který rozhodnutí vydává musí být věcně, funkčně a místě příslušný k projednání věci, a tedy i k vydání rozhodnutí. Při vydání rozhodnutí musí správnií orgán postupovat v souladu s právními normami a musí dbát na to, aby bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu.⁸⁵

Rozhodnutí by měl správnií orgán vydat bez zbytečných odkladů. Pokud nelze rozhodnutí vydat bezodkladně, je lhůta pro vydání rozhodnutí 30 dnů od zahájení řízení. Tuto lhůtu lze prodloužit buď o dalších 30 dnů v případě například předvolání nebo nařízení ústního jednání, nebo o dobu nezbytně nutnou, po kterou správnií orgán zajišťuje potřebné podklady pro vydání rozhodnutí.⁸⁶

Rozhodnutí o dopravním přešupku musí obsahovat výrok, odůvodnění a poučení o opravných prostředcích. Výroková část rozhodnutí, kterým je obviněný uznán vinným je nejdůležitější částí. V první řadě zde musí správnií orgán uvést identifikační údaje osoby, která přešupek spáchala. Výroková část musí kromě vyslovení viny obsahovat formu zavinění, tedy v případě, že se jedná o fyzickou

⁸⁴ ONDRUŠOVÁ, Marta; ONDRUŠ, Radek; VYTOPIIL, Petr. Zákon o odpovědnosti za přešupyky a řízení o nich, Praktický komentář k zákonu č. 250/2016 Sb. (přešupkový řád) s důvodovou zprávou základní judikaturou, Praha: Leges, 2017, str. 564, 565

⁸⁵ HORZINKOVÁ, Eva; NOVOTNÝ, Vladimír. Správnií právo procesní, 6. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Leges, 2019, str. 199, 201

⁸⁶ HORZINKOVÁ, Eva; NOVOTNÝ, Vladimír. Správnií právo procesní, 6. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Leges, 2019, str. 208

osobu. V případech právnických a podnikajících fyzických osob se forma zavinění nevyžaduje. Výrok rozhodnutí musí také obsahovat popis skutku společně s označením místa, času a způsobu jeho spáchání. Popisem skutku se myslí popsání skutkových okolností daného případu, které musí naplňovat znaky skutkové podstaty přestupku. Popis skutku musí být jasný, srozumitelný a určitý a tím pádem přezkoumatelný. Ve výrokové části musí být dále přesná právní kvalifikace skutku, tedy paragraf, odstavec, případně písmeno konkrétního zákona, který obsahuje skutkovou podstatu daného přestupku. Ve výrokové části nesmí chybět také výrok o správním trestu, jaký druh je ukládán, jaká je jeho výše a lhůta splatnosti uložené pokuty. To samé platí o povinnosti obviněného nahradit náklady řízení, které jsou stanoveny paušální částkou. Dále musí výrok obsahovat zápočet doby, tedy v případě že obviněnému byl při silniční kontrole zadržen řidičský průkaz, musí být ve výroku uvedeno, že doba od zadržení řidičského průkazu do právní moci rozhodnutí se započítává do výkonu správního trestu zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel.⁸⁷

V odůvodnění správní orgán uvede skutečnosti, které byly podkladem pro rozhodnutí a také jakými úvahami se při rozhodování řídil. Odůvodnění hodnotí všechny skutečnosti, které byly jako podklad pro rozhodnutí. Dále se musí v odůvodnění správní orgán vypořádat se všemi námitkami obviněného, navrženými důkazy a také s tím, proč například některé navržené důkazy nebyly provedeny. Podstatou odůvodnění je doložení správnosti a zákonnosti rozhodnutí. Kromě toho, že má odůvodnění přesvědčit účastníka řízení o správnosti rozhodnutí, má mu také umožnit pochopení podstaty dané věci.⁸⁸

Poslední částí rozhodnutí je poučení o opravných prostředcích, tedy jaký opravný prostředek je možné podat, v jaké lhůtě, od kdy tato lhůta běží a jakému správnímu orgánu je možné tento opravný prostředek podat.⁸⁹

⁸⁷ ONDRUŠOVÁ, Marta; ONDRUŠ, Radek; VYTOPIIL, Petr. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, Praktický komentář k zákonu č. 250/2016 Sb. (přestupkový řád) s důvodovou zprávou základní judikaturou, Praha: Leges, 2017, str. 644, 645, 646

⁸⁸ PRŮCHA, Petr. Správní řád s poznámkami a judikaturou: podle stavu k 1.1.2013. Vyd. 1. Praha: Leges, 2012, str. 197, 198

⁸⁹ PRŮCHA, Petr. Správní řád s poznámkami a judikaturou: podle stavu k 1.1.2013. Vyd. 1. Praha: Leges, 2012, str. 198

Mimo již uvedené musí rozhodnutí správního orgánu mít také formální náležitosti. Mezi tyto náležitosti patří označení aktu jako rozhodnutí, označení správního orgánu, který rozhodnutí vydává, číslo jednací a datum vydání rozhodnutí. Dále pak jméno, funkce oprávněné úřední osoby a její podpis. Rozhodnutí musí být také opatřeno otiskem kulatého úředního razítka se státním znakem.

Vlastnosti správního rozhodnutí jsou zejména platnost, právní moc, účinnost a vykonatelnost. Platné je rozhodnutí ve chvíli, kdy správní orgán již projevil svoji vůli navenek, tedy rozhodnutí vydal a doručil obviněnému do vlastních rukou. Od této chvíle je obsahem rozhodnutí vázán. Právní moci nabývá rozhodnutí po uplynutí lhůty pro podání odvolání, není tedy už možné podat proti rozhodnutí řádný opravný prostředek. Rozhodnutí je konečné a právně závazné. Účinnost správního rozhodnutí znamená, že rozhodnutí již vyvolává zamýšlené právní důsledky navenek. Je tedy nutno plnit uložené povinnosti, v případě dopravních přestupků tedy začíná běžet uložený zákaz činnosti a lhůta pro uhrazení uložené pokuty. Účinnosti nabývá rozhodnutí právní mocí. Vykonatelné je rozhodnutí tehdy, když uložená povinnost může být vynucena státní mocí.⁹⁰

Po nabytí právní moci opatří správní orgán originál rozhodnutí, který je součástí spisu, doložkou právní moci. Doložka obsahuje mimo data nabytí právní moci i datum, kdy byla učiněna a podpis toho, kdo ji učinil.

4. 6. Zkrácené řízení

Podstatou zkráceného řízení je rychlejší projednání přestupku, které se vyznačuje hlavně svou neformálností, rychlostí projednání a tím tedy přispívá i k hospodárnosti celého řízení. Mezi zkrácená řízení, které lze za zákonem stanovených podmínek použít, se řadí blokové řízení a příkazní řízení.

4. 6. 1. Blokové řízení

Vydání příkazu na místě, které je obecně známé spíše pod pojmem blokové řízení, je nejčastějším způsob vyřízení přestupku. Tuto formu vyřízení dopravních

⁹⁰ HORZINKOVÁ, Eva; NOVOTNÝ, Vladimír. Správní právo procesní, 6. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Leges, 2019, str. 211, 212, 213

přestupků využívá zejména Policie ČR nebo městská policie, ale může ji využít i správní orgán. Jeho časté využívání je zapříčiněno právě rychlé vyřízení přestupku a menší náročnost na administrativu.

Příkazem na místě lze uložit pouze pokutu. Aby mohl správní orgán vyřešit přestupek příkazem na místě, musí obviněný souhlasit se zjištěným stavem věci, s právní kvalifikací skutku a s výší uložené pokuty. Dále musí obviněný také souhlasit se samotným způsobem vyřízení přestupku příkazem na místě.⁹¹

Blok může být buď na místě zaplacený nebo v případě, že obviněný nemůže peněžitou povinnost splnit na místě, tak na místě nezaplacený, který musí obsahovat mimo jiné i poučení o způsobu zaplacení a informace o lhůtě splatnosti. Tiskopis příkazu na místě zaplaceného a nezaplaceného viz příloha č. 1.

V příkazovém bloku musí být uvedeno jméno a příjmení obviněného, datum jeho narození, adresa jeho trvalého pobytu, popis skutku s označením místa, času a způsobu jeho spáchání, právní kvalifikace skutku spolu s formou zavinění, výše uložené pokuty, označení správního orgánu, jméno, příjmení a podpis oprávněné úřední osoby, datum a místo vydání příkazového bloku, v neposlední řadě pak podpis obviněného. Dále pak musí příkazový blok obsahovat poučení, že podpisem obviněného je blok pravomocným a vykonatelným rozhodnutím.⁹² Po vyplnění a podepsání příkazového bloku, který se vyplňuje ve dvou kopiích v případě bloku na místě zaplaceného a v případě bloku na místě nezaplaceného ve třech kopiích, obviněný obdrží díl „B“.

V blokovém řízení se projednávají méně závažné dopravní přestupky, na místě lze projednat například tyto přestupky: nezastavení vozidla na signál, který příkazuje zastavit vozidlo nebo na pokyn „Stůj“, neoprávněné zastavení a stání, porušení dopravní značky, nepřevedení vozidla v zákonem stanovené lhůtě, užití technicky nezpůsobilého vozidla, nedání znamení o změně směru jízdy a další.

⁹¹ § 91 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky, ve znění pozdějších předpisů

⁹² ONDRUŠOVÁ, Marta; ONDRUŠ, Radek; VYTOPIIL, Petr. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, Praktický komentář k zákonu č. 250/2016 Sb. (přestupkový řád) s důvodovou zprávou základní judikaturou, Praha: Leges, 2017, str. 629, 630

4. 6. 2. Příkazní řízení

Příkazní řízení je další forma zkráceného přestupkového řízení, kdy je možné rozhodnout jen na základě spisového materiálu. Jedná se o nejčastější způsob vyřízení dopravních přestupků, který správní orgán I. stupně využívá. V příkazním řízení lze projednat přestupek, pokud nejsou pochybnosti o tom, že se obviněný z přestupku se přestupku dopustil, že má přestupce plnou způsobilost k právním úkonům, a že věc nebyla již vyřízena v blokovém řízení.⁹³

Výsledkem příkazního řízení je vydání příkazu, který má stejné formální náležitosti jako rozhodnutí. Příkaz má povahu meritorního rozhodnutí ve věci samé a pokud nabyde právní moci, má stejné účinky jako pravomocné rozhodnutí, tudíž může být ve svém důsledku vymáhán i exekucí.⁹⁴ Pokud obviněný podá proti příkazu odpor, příkaz se ruší a správní řízení pokračuje. Dnem, kdy byl příkaz obviněnému doručen, je pak správní řízení zahájeno.

4. 7. Řádné opravné prostředky

Opravné prostředky jsou procesní instituty, které mohou být použity na žádost účastníka řízení, nebo z podnětu správního orgánu. Dělí se na řádné opravné prostředky a mimořádné opravné prostředky. Liší se od sebe tím, že řádné opravné prostředky lze podat proti nepravomocnému rozhodnutí, přičemž mimořádné opravné prostředky lze podat proti pravomocnému rozhodnutí. Mezi řádné opravné prostředky patří odvolání proti rozhodnutí a odpor proti příkazu. Účelem opravných prostředků je umožnit nápravu vadných, nezákonných nebo nepřezkoumatelných rozhodnutí.⁹⁵

Opravné prostředky jsou založeny na obecných principech, přičemž záleží na rozsahu přezkumné činnosti správního orgánu, tedy na oprávnění správního orgánu přezkoumávat skutkovou i právní stránku věci, a rozsahu práv a povinností účastníka řízení, tedy zda je účastník oprávněn navrhopvat nové skutečnosti a důkazy atd. Rozlišujeme tedy princip apelační, kasační a revizní. Apelační princip

⁹³ FOLTAS, Tomáš; HLOUCH, Lukáš. Základy správního procesu, Brno: Václav Klemm – Vydavatelství a nakladatelství, 2009, str. 178

⁹⁴ HORZINKOVÁ, Eva; NOVOTNÝ, Vladimír. Správní právo procesní, 6. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Leges, 2019, str. 234

⁹⁵ FOLTAS, Tomáš; HLOUCH, Lukáš. Základy správního procesu, Brno: Václav Klemm – Vydavatelství a nakladatelství, 2009, str. 99

umožňuje přezkoumání rozhodnutí jak po skutkové stránce, tak po právní stránce, což znamená, že účastník řízení se může domáhat přezkoumání rozhodnutí jak z důvodu skutkových vad, tak z důvodu právních vad. Kasační princip pak umožňuje přezkoumání rozhodnutí pouze po právní stránce. Příslušný správní orgán přezkoumává, jestli v řízení nedošlo k porušení právních norem. Účastník řízení nemůže uplatnit nové skutečnosti nebo důkazy. Revizní princip umožňuje přezkoumání rozhodnutí pouze po právní stránce. Příslušný správní orgán vyššího stupně může napadené rozhodnutí zrušit a vrátit věc k dalšímu řízení správnímu orgánu nižšího stupně, nebo vydat sám nové rozhodnutí, pokud předpokládá, že správní orgán nižšího stupně správně zjistil skutkový stav, ale nesprávně ho posoudil po právní stránce. Většinou dochází ke kombinaci těchto principů nebo k jejich určité modifikaci.⁹⁶

4. 7. 1. Odvolání

Odvolání je, jak již bylo uvedeno výše, řádný opravný prostředek, který je možné podat proti nepravomocnému rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Podat odvolání má právo účastník řízení nebo jeho zástupce, je to jeho subjektivní právo nikoliv povinnost. Tím, že účastník správního řízení podá odvolání, se domáhá u odvolacího orgánu nápravy vydaného rozhodnutí, které považuje z nějakého důvodu za nesprávné. Účastník má právo se práva na odvolání vzdát nebo již podané odvolání vzít zpět. Vzdát se práva na odvolání může účastník řízení písemně, nebo ústně do protokolu až po tom, co mu bylo oznámeno dané rozhodnutí. Není možné, aby se účastník vzdal práva na odvolání předem. Ve chvíli, kdy se účastník řízení vzdá práva na odvolání, předmětné rozhodnutí nabývá právní moci. Zpětvzetí odvolání má za následek zastavení řízení, a to dnem provedení tohoto úkonu. Následující den vydá správní orgán deklaratorní usnesení a rozhodnutí nabývá právní moci. Odvolatel poté už nemůže odvolání podat.⁹⁷

Odvolání musí obsahovat údaje o tom kdo jej podává, fyzická osoba uvede jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého bydliště, právnická osoba pak svůj název, identifikační číslo a adresu sídla. Dále musí obsahovat označení

⁹⁶ HORZINKOVÁ, Eva; NOVOTNÝ, Vladimír. Správní právo procesní, 6. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Leges, 2019, str. 243, 244

⁹⁷ HORZINKOVÁ, Eva; NOVOTNÝ, Vladimír. Správní právo procesní, 6. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Leges, 2019, str. 245, 246

správního orgánu, jemuž je odvolání určeno a proti kterému rozhodnutí směřuje. Mezi další náležitosti odvolání patří údaj o tom, v jakém rozsahu je rozhodnutí napadáno, přičemž pokud toto v odvolání uvedeno není, správní orgán má za to, že se odvolatel domáhá zrušení celého rozhodnutí. Dále musí obsahovat údaj o tom v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí či řízení, které mu předcházelo a o tom, co se odvoláním navrhuje. Nezbytnou součástí odvolání musí být také podpis osoby, která jej činí.⁹⁸

Obecná lhůta pro podání odvolání, která platí i v řízení o dopravních přestupcích je 15 dnů. Lhůta začíná běžet dnem následujícím po doručení rozhodnutí. Odvolací lhůta je zachována i v případě, že odvolání bylo posledním den lhůty předáno k poštovní přepravě a adresované správnímu orgánu, který rozhodnutí vydal. Účastník řízení musí být v rozhodnutí řádně poučen o možnosti podat si odvolání a v jaké lhůtě.

Odvolání má ve správním řízení suspenzivní a devolutivní účinek. Suspenzivní neboli odkladný účinek znamená, že do doby, než bude o daném odvolání rozhodnuto, nenabývá rozhodnutí právní moci, není vykonatelné a nemá ani další právní účinky. Odkladný účinek nelze vyloučit. Devolutivní účinek pak znamená, že rozhodnutí o odvolání se přesouvá ze správního orgánu I. stupně na jiný správní orgán.⁹⁹ V případě rozhodnutí o dopravních přestupcích orgánu obce se rozhodnutí o odvolání přesouvá na krajský úřad.

Účastník řízení může odvolání podat u orgánu, který napadené rozhodnutí vydal. Lze ho podat písemně nebo ústně do protokolu. Odvolání musí být podáno v zákonem stanovené formě. V případě, že tato forma není dodržena a v odvolání chybí například odůvodnění či podpis, vyzve správní orgán účastník k doplnění tohoto odvolání a stanoví mu lhůtu, do které je možné doplnění učinit. Jestliže správní orgán o odvolání sám nerozhodne v rámci autoremedury, je povinen celý spis postoupit odvolacímu orgánu, a to ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy mu bylo odvolání doručeno. Spolu se spisovou dokumentací předkládá správní orgán I. stupně odvolacímu orgánu i své stanovisko a návrh na rozhodnutí. Když je odvolání

⁹⁸ FOLTAS, Tomáš; HLOUCH, Lukáš. Základy správního procesu, Brno: Václav Klemm – Vydavatelství a nakladatelství, 2009, str. 103

⁹⁹ HORZINKOVÁ, Eva; NOVOTNÝ, Vladimír. Správní právo procesní, 6. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Leges, 2019, str. 245, 246

opožděné nebo nepřipustné postoupí správní orgán spis odvolacímu orgánu nejdéle do 10 dnů od jeho doručení spolu s důvody jeho nepřipustnosti nebo opožděnosti.¹⁰⁰

4. 7. 2. Odpor

Odpor, jako řádný opravný prostředek, je možné podat proti příkazu. Odpor může podat obviněný ve lhůtě 8 dnů ode dne, kdy byl daný příkaz obviněnému doručen. Podáním včasného odporu se daný příkaz ruší a pokračuje se ve správním řízení, zejména pak nařízením ústního jednání s dokazováním či dokazování mimo ústní jednání. Zpětvzetí odporu na rozdíl od odvolání není možné. V případě, že je odpor podán opožděně nebo je nepřipustný vyrozumí správní orgán podatele o této skutečnosti. Odpor je možné podat u správního orgánu, který předmětný příkaz, proti kterému odpor směřuje, vydal.¹⁰¹

Odpor musí stejně tak jako odvolání obsahovat údaje o tom kdo jej podává, tedy jméno, příjmení, datum narození a trvalý pobyt u fyzické osoby nebo název, evidenční číslo a sídlo u právnické osoby. Dále pak označení správního orgánu, kterému je určen a označení příkazu, proti kterému odpor směřuje. Nesmí chybět také podpis osoby, která odpor podává. Na rozdíl od odvolání nemusí odpor obsahovat odůvodnění v čem je spatřována nezákonnost nebo nesprávnost příkazu.

Odpor má v řízení odkladný účinek, příkaz, proti kterému byl podán, tedy nenabývá právní moci a není vykonatelný. Devolutivní účinek však nemá, následné rozhodnutí tedy zůstává v kompetenci orgánu I. stupně.

Ve správním řízení, které následuje po podání odporu, nelze uložit přísnější správní trest, než který byl uložen daným příkazem. Nelze tedy obviněnému po podání odporu následně uložit jiný druh správního trestu a stejně tak mu nelze uložit trest ve vyšší výměře. Výjimkou je pouze případ, že správní orgán v průběhu řízení změní právní kvalifikaci skutku.¹⁰²

¹⁰⁰ HORZINKOVÁ, Eva; NOVOTNÝ, Vladimír. Správní právo procesní, 6. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Leges, 2019, str. 252, 253

¹⁰¹ § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰² ONDRUŠOVÁ, Marta; ONDRUŠ, Radek; VYTOPIIL, Petr. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, Praktický komentář k zákonu č. 250/2016 Sb. (přestupkový řád) s důvodovou zprávou základní judikaturou, Praha: Leges, 2017, str. 622, 623

5. Instituty úzce související s dopravními přestupky

Vzhledem k tomu, že vymezení skutkových podstat dopravních přestupků proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích není dostatečnou prevencí před nežádoucím jednáním účastníků silničního provozu a provozovatelů vozidel na silnicích, snaží se zákonodárce zakotvením dalších institutů v právních normách tuto prevenci posílit.

5.1. Bodový systém

Bodové hodnocení řidičů bylo do zákona o silničním provozu zavedeno novelou zákonem č. 411/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. Počet bodů za jednotlivá jednání viz příloha č. 2.

System bodového hodnocení zajišťuje sledování opakovaného páčání protiprávního jednání, které vykazuje znaky přestupku podle jiného právního předpisu, spáchaného porušením vybraných povinností stanovených právními předpisy o provozu na pozemních komunikacích řidičem motorového vozidla, nebo že se řidič porušování těchto povinností nedopouští. Body samy o sobě nejsou sankcí za přestupek, je to pouze administrativní opatření ohodnocující prostřednictvím stanoveného počtu bodů za daný přestupek vliv na celkovou bezpečnost silničního provozu.¹⁰³

Počet bodů, který je stanoven za přestupek řidiče motorového vozidla se zaznamenává v registru řidičů. Záznam provede příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností, a to ke dni nabytí právní moci rozhodnutí o uložení správního trestu za daný přestupek, nejpozději do 5 pracovních dnů ode dne, kdy mu bylo předmětné rozhodnutí doručeno.¹⁰⁴

¹⁰³ KOVALČÍKOVÁ, Daniela; ŠTANDERA, Jan. Zákon o provozu na pozemních komunikacích komentář, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2011, str. 271, 272

¹⁰⁴ KOVALČÍKOVÁ, Daniela; ŠTANDERA, Jan. Zákon o provozu na pozemních komunikacích komentář, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2011, str. 273, 274

Příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností zaznamenává počet dosažených bodů jen do celkového počtu 12 bodů. V případě, že by řidič dosáhl posledním spáchaným přestupkem více než 12 bodů, zaznamenaly by se mu v registru řidičů pouze body do celkového počtu 12. Pokud se řidič dopustí více přestupků spáchaných jednáním zařazeným do bodového hodnocení a tyto přestupky se projednávají ve společném řízení, zaznamená příslušný správní úřad počet bodů stanovených pro nejzávažnější z nich. V případě, že příslušný obecní úřad provede záznam bodů, kterým řidič dosáhne celkového počtu 12 bodů, tento obecní úřad neprodleně písemně nebo elektronicky oznámí tuto skutečnost řidiči a zároveň jej vyzve k odevzdání řidičského průkazu nejpozději do 5 pracovních dnů ode dne doručení tohoto oznámení. Uplynutím této lhůty řidič pozbývá řidičská oprávnění. Řidič, který je držitelem řidičského průkazu členského státu, řidičského průkazu vydaného cizím státem nebo mezinárodního řidičského průkazu vydaného cizím státem, pozbývá právo k řízení motorového vozidla na území České republiky po dobu jednoho roku, ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o přestupku, za který jsou udělovány body do bodového hodnocení řidiče, na jehož základě řidič dosáhl celkového počtu 12 bodů.¹⁰⁵

Řidič, který pozbyl řidičské oprávnění na základě dosažení 12 bodů v bodovém hodnocení řidiče, je oprávněn požádat o navrácení řidičského oprávnění nejdříve po jednom roce ode dne pozbytí řidičského oprávnění, tedy od uplynutí pěti denní lhůty ode dne doručení oznámení o dosažení 12 bodů. Pokud byl řidič za přestupek, na základě kterého dosáhl 12 bodů v bodovém hodnocení, uložen také správní trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel, je řidič oprávněn požádat o vrácení řidičského oprávnění nejdříve po vykonání tohoto správního trestu, v případě, že je doba zákazu činnosti delší než doba 1 roku ode dne pozbytí řidičského oprávnění. Žádost o vrácení řidičského oprávnění musí žadatel podat písemně u příslušného úřadu. Další podmínkou navrácení řidičského oprávnění je přezkoušení z odborné způsobilosti, kterou prokáže řidič tím, že se podrobí přezkoušení podle zákona č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a o změnách některých zákonů, a dále prokázání zdravotní a psychické způsobilosti. Po navrácení řidičského

¹⁰⁵ KOVALČÍKOVÁ, Daniela; ŠTANDERA, Jan. Zákon o provozu na pozemních komunikacích komentář, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2011, str. 275, 276

oprávnění je řidiči odečteno všech 12 bodů a podléhá novému bodovému hodnocení.¹⁰⁶

Zákonem o silničním provozu je upravena i možnost předejít ztrátě řidičského oprávnění, a to odečítáním bodů. Body se odečítají řidiči, kterému nebyl ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o přestupku, na jehož základě mu byl v registru řidičů zapsán stanovený počet bodů, pravomocně uložen další správní trest za přestupek zařazený do bodového hodnocení, a to v době 12, 24 a 36 po sobě jdoucích kalendářních měsících. Po uplynutí 12 měsíců se řidiči odečítají 4 body, po uplynutí 24 měsíců další 4 body a po uplynutí 36 měsíců všechny zbývající body z celkového počtu dosažených bodů. Doba pro odečítání bodů neběží po dobu, kdy řidič vykonává trest zákazu činnosti, spočívající v zákazu řízení motorových vozidel nebo po dobu podmíněného odložení podání návrhu na potrestání nebo zastavení trestního stíhání, během kterého se řidič musí zdržet řízení motorových vozidel. Odečtení 3 bodů provede příslušný obecní úřad také řidiči, který podá písemnou žádost a doloží potvrzení o ukončení školení bezpečné jízdy ve středisku bezpečné jízdy před méně než 1 měsícem od podání žádosti a nemá kde dni ukončení tohoto školení v registru řidičů zaznamenáno více než 10 bodů za porušení právních předpisů, která jsou ohodnocena méně než 6 body. Záznam o odečtení bodů provede příslušný obecní úřad nejpozději do 3 pracovních dnů ode dne, kdy vznikl řidiči nárok na tento odečet.¹⁰⁷

Obraným prostředkem řidiče, při nesouhlasu se zapsáním bodů do bodového hodnocení řidiče nebo s jejich výší, je podání námitek. Námitky je možné podat písemně obecnímu úřadu příslušnému k provádění záznamu bodů. V případě, že správní orgán shledá námitky za důvodné, provede nejpozději do 10 pracovních dnů ode dne, kdy mu byly námitky doručeny, úpravu záznamu v registru řidičů a řidiče o této úpravě písemně vyrozumí. V opačném případě, tedy v případě, že správní orgán shledá námitky za nedůvodné, rozhodnutím námitky řidiče zamítne a záznam potvrdí. Proti tomuto rozhodnutí se řidič může bránit řádnými i mimořádnými prostředky. Pokud podá řidič námitky po dosažení 12 bodů, běh

¹⁰⁶ KOVALČÍKOVÁ, Daniela; ŠTANDERA, Jan. Zákon o provozu na pozemních komunikacích komentář, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2011, str. 281, 282

¹⁰⁷ KOVALČÍKOVÁ, Daniela; ŠTANDERA, Jan. Zákon o provozu na pozemních komunikacích komentář, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2011, str. 285, 286

lhůty 5 pracovních dnů po jejímž uplynutí řidič pozbyde řidičská oprávnění, se přerušuje ode dne doručení námitek až do dne, kdy nabyde právní moci rozhodnutí o zamítnutí těchto námitek. Námitky tedy v tomto případě musejí být správnímu orgánu doručeny do 5 pracovních dnů ode dne doručení oznámení o dosažení celkového počtu 12 bodů řidiči, jinak účinek přerušení běhu lhůty nenastává.¹⁰⁸

Získat kdykoliv a zdarma aktuální elektronický výpis z bodového hodnocení řidiče mají držitelé datových schránek. Tato služba je dostupná na Portálu veřejné správy. Výpis je poskytován z Centrálního registru řidičů, který vede ministerstvo dopravy, a má pouze informativní charakter o stavu dosažených bodů řidiče. Nejedná se o výpis z evidenční karty řidiče.¹⁰⁹ Řidiči, který nemá datovou schránku, výpis o jeho záznamech bodového hodnocení vydá na žádost příslušný správní orgán.

5.2. Zadržení řidičského průkazu

Institut zadržení řidičského je vnímám jako nezbytný předpoklad pro účinnost zásahů policie proti řidičům, dopouštějícím se závažných protiprávních jednání. Pro správní úřady je pak zadržení řidičského průkazu jakýmsi donucovacím prostředkem, aby se případně dostavil ke správnímu orgánu k pojednávání přestupku a spolupracoval.

Řidičský průkaz může zadržet policista ze zákonných důvodů. Důvody naplňují také skutkové podstaty přestupků, za které lze uložit správní trest zákazu činnosti spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel. Tyto důvody jsou:

- řidič je podezřelý, že bezprostředně před silniční kontrolou zavinil dopravní nehodu, při které došlo k usmrcení člověka nebo těžké újmě na jeho zdravý,
- řidič ujel z místa dopravní nehody, na které měl účast a byl povinen tuto skutečnost oznámit policii,

¹⁰⁸ KOVALČÍKOVÁ, Daniela; ŠTANDERA, Jan. Zákon o provozu na pozemních komunikacích komentář, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2011, str. 286, 287

¹⁰⁹ Ministerstvo vnitra České republiky, Výpis bodového hodnocení řidiče kdykoliv a zdarma 2019, [cit. 5.3.2020] [online] Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/vypis-bodoveho-hodnoceni-ridice-kdykoliv-a-zdarma.aspx>

- je důvodné pozření, že řidič požil alkohol nebo užil jinou návykovou látku během jízdy,
- řidič je podezřelý, že řídil motorové vozidlo bezprostředně po požití alkoholu nebo užití jiné návykové látky nebo v takové době po požití/užití, kdy ještě byl pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky,
- řidič se přes výzvu policisty, příslušníka Vojenské policie, strážníka obecní policie nebo ošetřujícího lékaře odmítl podrobit vyšetření ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou,
- řidič řídil motorové vozidlo, přičemž nebyl držitelem řidičského oprávnění pro skupinu, do které vozidlo spadá,
- řidič řídil vozidlo, přestože mu byl pravomocně uložen zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel.¹¹⁰

Po zadržení řidičského průkazu musí policista oznámit bez zbytečného odkladu tuto skutečnost registru řidičů a v případě zahraničního řidiče příslušnému obecnímu úřadu. Držitel řidičského oprávnění nesmí v době, kdy má zadržený řidičský průkaz řídit motorové vozidlo.¹¹¹

Policista, který zadržel řidičský průkaz musí řidiče, jemuž jej zadržel, poučit o důsledku zadržení řidičského průkazu a vydat tomuto řidiči písemné potvrzení o tomto úkonu. Dále musí policista nejpozději následující pracovní den po dni zadržení řidičského průkazu písemně oznámit zadržení řidičského průkazu obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož územním obvodu k zadržení došlo. Toto oznámení odešle správnímu orgánu společně se zadrženým řidičským průkazem. Pokud se jedná o zadržení řidičského průkazu řidiče, který nemá na území České republiky žádný pobyt, správní orgán jej následně neprodleně zašle příslušnému orgánu státu, který daný řidičský průkaz vydal.¹¹²

¹¹⁰ KOVALČÍKOVÁ, Daniela; ŠTANDERA, Jan. Zákon o provozu na pozemních komunikacích komentář, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2011, str. 248

¹¹¹ KOVALČÍKOVÁ, Daniela; ŠTANDERA, Jan. Zákon o provozu na pozemních komunikacích komentář, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2011, str. 254

¹¹² KOVALČÍKOVÁ, Daniela; ŠTANDERA, Jan. Zákon o provozu na pozemních komunikacích komentář, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2011, str. 254

Správní orgán po obdržení oznámení o zadržení řidičského průkazu do 5 pracovních dnů zahájí řízení, na základě něhož je pak možné rozhodnout o zadržení řidičského průkazu do doby pravomocného rozhodnutí o skutku, v souvislosti se kterým byl řidičský průkaz zadržen. Lhůta 5 pracovních dnů je lhůtou pořádkovou, nikoliv lhůtou prekluzivní, s jejímž uplynutím by propadla možnost zahájit správní řízení. Pokud správní orgán rozhodne o zadržení řidičského průkazu, oznámí tuto skutečnost příslušnému registru řidičů a zadržený řidičský průkaz postoupí k úschově.¹¹³

V případě, že příslušný správní orgán nerozhodne o zadržení řidičského průkazu, nebo že v pravomocně skončeném správním řízení o přestupku, v souvislosti se kterým byl zadržen řidičský průkaz, nebyl uložen správní trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel, nebo že správní řízení o skutku, pro který byl řidičský průkaz zadržen nebylo pravomocně rozhodnuto a již uplynula doba, na kterou byl rozhodnutím orgánu I. stupně uložen správní trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel nebo doba, na kterou lze tento správní trest za daný skutek uložit, vrátí řidičský průkaz jeho držiteli. Doba, po kterou je řidičský průkaz zadržen, se započítává do doby výkonu správního trestu zákazu činnosti spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel, pokud byl tento řidiči za předmětný přestupek uložen.¹¹⁴

5.3. Zabránění v jízdě

Dalším donucovacím prostředkem, který může policista použít je zabránění v jízdě. Zabránit řidiči v jízdě je možné dvěma způsoby, a to buď příkázáním jízdy na nejbližší vhodné místo k odstavení vozidla a použití technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla (TPZOV), nebo odtazením vozidla. Zákonem není stanoveno, kdy musí být ten který způsob použit, je tedy na uvážení policisty, který způsob využije. Použití TPZOV není možné použít v případě, že by vozidlo tvořilo překážku silničního provozu na pozemních komunikacích nebo v případě, že by vozidlo bylo viditelně označeno jako vozidlo ozbrojených sil, bezpečnostního sboru, požární ochrany, vozidlo určené k poskytování zdravotnických služeb nebo

¹¹³ KOVALČÍKOVÁ, Daniela; ŠTANDERA, Jan. Zákon o provozu na pozemních komunikacích komentář, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2011, str. 255, 257

¹¹⁴ § 118c zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, ve znění pozdějších předpisů

vozidlo invalidy či vozidlo osoby požívající výsad a imunit podle zákona. Použití tohoto donucovacího prostředku je možné ve stejných případech jako zadržení řidičského průkazu, které jsou uvedeny již výše.¹¹⁵

Dále může policista zabránit v jízdě vozidlu, jestliže je důvodné podezření, že vozidlo bylo odcizeno, dále jestliže vozidlo je technicky nezpůsobilé k provozu na pozemních komunikacích tak závažným způsobem, že bezprostředně ohrožuje ostatní účastníky silničního provozu, dále v případě, že řidič odmítl podrobit vozidlo technické kontrole, nebo pokud je důvodné podezření, že dané vozidlo bylo užito na dálnici, silnici a místní komunikaci k účasti na sportovních a jiných podobných akcích, které nejsou pořádány v souladu se zákonem a pokud by mohla být ohrožena bezpečnost silničního provozu.¹¹⁶

Dle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů je policista nebo strážník oprávněn použít TPZOV k zabránění odjezdu vozidla, které bylo zaparkováno na místě, na kterém je zakázáno stání či zastavení, které stojí na místě, kam je zakázán vjezd dopravní značkou, které stojí na chodníku pro chodce, kde to není povoleno, nebo pokud je vozidlem proveden neoprávněný zábor veřejného prostranství a u vozidla se nenachází řidič.¹¹⁷

Policista může také zabránit v jízdě vozidlu autoškoly, pokud učitel autoškoly požil alkohol nebo užil jinou návykovou látku během jízdy či bezprostředně před jejím zahájením a mohl tak být v době jízdy pod jejich vlivem alkoholu či jiných návykových látek, a dále pokud se učitel autoškoly i přes výzvu policisty, strážníka, vojenského policisty, zaměstnavatele či ošetřujícího lékaře odmítne podrobit vyšetření ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou.¹¹⁸

¹¹⁵ KOVALČÍKOVÁ, Daniela; ŠTANDERA, Jan. Zákon o provozu na pozemních komunikacích komentář, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2011, str. 250, 252

¹¹⁶ KOVALČÍKOVÁ, Daniela; ŠTANDERA, Jan. Zákon o provozu na pozemních komunikacích komentář, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2011, str. 248, 249

¹¹⁷ CENTRUM SLUŽEB PRO SILNIČNÍ DOPRAVU, Botička, 2014 [cit. 5.3.2020] [online] Dostupné z: <https://www.cspsd.cz/656-boticka>

¹¹⁸ § 118a zákona o silničním provozu, ve znění pozdějších předpisů

Zabránění v jízdě vozidla je bezprostředním zásahem nezbytným k odvrácení nějakého hrozícího nebezpečí a je tedy nutno účinnost tohoto zásahu omezit jen na dobu nezbytně nutnou k odvrácení daného nebezpečí. Policista má tedy povinnost uvolnit vozidlo okamžitě poté, co pominuly důvody pro zabránění v jízdě vozidla. Pokud byly důvody pro zabránění v jízdě na straně řidiče, bude vozidlo uvolněno poté, co si jej převezme jiná osoba způsobilá řídit. V případě zabránění v jízdě z důvodu, že vzniklo podezření, že vozidlo bylo neoprávněně užito k účasti na sportovní či podobné akci a mohla jím být ohrožena bezpečnost silničního provozu, nesmí být doba zabránění v jízdě delší než 48 hodin.¹¹⁹

¹¹⁹ KOVALČÍKOVÁ, Daniela; ŠTANDERA, Jan. Zákon o provozu na pozemních komunikacích komentář, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2011, str. 251

6. Zhodnocení z pohledu efektivnosti

Nejprve bych zhodnotila efektivnost výzev k uhrazení určené částky provozovateli vozidla, jakožto možnost vyřízení přestupku neznámého řidiče ještě před zahájením řízení s provozovatelem daného vozidla. Pomocí výzev k uhrazení určené částky je vyřízeno velké množství přestupků, neboť takto lze vyřešit méně závažné přestupky spočívající v neoprávněném zastavení a stání, které jsou nejčastějšími přestupky oznamované městskou policií či Policií ČR. Z celkového počtu 157 výzev k uhrazení určené částky odeslané za rok 2019 v rámci agendy přidělené mé osobě, bylo ve stanovené lhůtě zaplaceno 95 výzev. Úspěšně vyřízeno touto formou bylo tedy 61 % přestupků, jak znázorňuje graf č.2.

Graf č. 2

Zdroj: vlastní zpracování dat

Problémem je, že často mají provozovatelé vozidel trvalý pobyt na městských úřadech, kde si nevyzvedávají svoji poštu nebo si poštu nepřevzou na adrese trvalého pobytu, následně nevyzvednou a ani nemají domovní schránku, do které by byla písemnost po uplynutí úložní doby vhozena. Provozovatel vozidla se tak o přestupku a o možnosti vyřešit jej uhrazením určené částky ani nedozví.

Dále můžeme efektivnost zhodnotit z pohledu toho, zda jsou s vozidlem či vozidly jednoho provozovatele přestupky páchany opakovaně či se provozovatel vozidla poučil a již dohlíží na to, aby s jeho vozidlem přestupky páchané nebyly.

Z celkového počtu 157 výzev k uhrazení určené částky provozovatelům vozidel odeslané za rok 2019 v rámci agendy přidělené mé osobě bylo 113 provozovatelů vozidel, se kterými byl spáchán přestupek pouze jednou, 6 provozovatelů vozidel, se kterými byl spáchán přestupek dvakrát a 9 provozovatelů vozidel, se kterými byl přestupek spáchán více než dvakrát. Dle grafického znázornění viz graf č. 3 je tedy zřejmé, že 84 % provozovatelů vozidel se poučí a dbá na to, aby s jeho vozidlem nebyl porušován zákon. Provozovatelé vozidel, se kterými byl spáchán přestupek více než dvakrát, jsou ve většině případů právnické osoby, které mají více vozidel.

Graf č. 3

Zdroj: vlastní zpracování dat

Efektivnost z hlediska opakovanosti můžeme zhodnotit také u přestupků vyřízených v příkazním či správním řízení. Z celkového počtu 113 příkazních a správních řízení za rok 2019, ve kterých byly vyřízeny přestupky přidělené do mé agendy, bylo 85 obviněných, kteří se dopustili přestupku za uvedený rok pouze jednou, 6 obviněných, kteří se dopustili dvou přestupků a 5 obviněných, kteří se dopustili v roce 2019 více než dvou přestupků. Z grafu č. 4 pak tedy vyplývá, že 89 % pachatelů přestupků se dopustilo jen jednoho přestupku a uložený správní trest pro ně byl dostatečným ponaučením. Toto však nemusí platit z dlouhodobého hlediska, neboť se pachatelé mohou dopustit přestupku znovu až po více než roce.

5 % případů, kdy se pachatel dopustil přestupku více než dvakrát jsou zejména případy, kdy se jedná o správní řízení o objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla, tedy řízení následující po nezaplacení výzvy k uhrazení určené částky. Hraje zde tedy velkou roli problém s doručováním zmíněný již u výzev k uhrazení určené částky. Závažných přestupků, kdy se jedná zejména o přestupky řidiče spočívající například v řízení vozidla pod vlivem alkoholu či jiné návykové látky, v řízení vozidla bez řidičského oprávnění nebo v překročení nejvyšší dovolené rychlosti je vícekrát opakováno velmi málo. Z celkového hlediska je tedy správní řízení, na jehož konci je pachateli přestupku uložena pokuta nebo pokuta spolu se zákazem činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel velmi efektivní.

Graf č. 4

Zdroj: vlastní zpracování dat

Postupnými novelami zákona provozu na pozemních komunikacích došlo k výraznému zpřísnění sankcí, neboť bezohlednost a neukázněnost účastníků provozu na pozemních komunikacích byla tak vysoká, že jí bylo nutné začít řešit. Zpřísnění sankcí, které se projevilo například nemožností upustit od uložení správního trestu, omezilo možnost správních orgánů přihlídnout ke konkrétním okolnostem případu, osobě přestupce a jeho poměrům. Dle mého názoru je přísnější právní úprava v uvedené oblasti vyjádřením zájmu státu působit na výchovu účastníků silničního provozu a prevenci, čímž by mělo dojít k nápravě nepříznivého stavu na našich pozemních komunikacích.

Stále se však na silnicích pohybují řidiči, kteří se ze svého jednání nepoučí a dopouští se protiprávního jednání opakovaně. Většinou se však jedná o osoby, na které neplatí zpřísnování právních předpisů a zvyšování rozpětí sazeb správních trestů. Jsou to ve velké většině osoby, které mají problém s omamnými látkami a se ctěním jakýchkoliv pravidel, tedy i pravidel silničního provozu.

Méně efektivní je udělování bodů v bodovém hodnocení řidiče. Body za jednotlivé přestupky jsou fixně vymezeny v příloze zákona o silničním provozu. V případě udělování bodů tedy není možné uplatnit správní uvážení, neboť není zákonem stanoveno bodové rozpětí. Myslím si, že by mělo být možné při ukládání bodů zohlednit okolnosti konkrétního případu, stejně tak jako je tomu při rozhodování o výši pokuty nebo o době trvání zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel. I pokud by se mělo jednat pouze o rozdíl jednoho bodu, i ten by totiž mohl být v konečném důsledku rozhodující a mohlo by například dojít k dosažení dvanácti bodů v bodovém hodnocení řidiče a následně tedy k blokaci řidičských oprávnění.

Neefektivnost udělování bodů spatřuji i v případě spáchání více přestupků, které jsou řešeny ve společném řízení, kdy jsou pachateli uděleny body pouze za přestupek nejpřísněji bodovaný. Pachatel přestupku z toho tak, co se týče udělení bodů, vyjde celkem lacino, neboť například když pachatel jeden den řídí vozidlo a není připoutaný bezpečnostním pásem a další den přepravuje ve vozidle dítě bez použití dětské autosedačky budou mu v případě společného řízení v bodovém hodnocení přičteny 4 body do bodového hodnocení řidiče, pokud by ale tato jednání byla vyřešena každé samostatně příkazem na místě, bude mu přičteno celkem 7 bodů (tedy 3 body za nepoužití bezpečnostních pásů a 4 body za přepravu dítěte bez autosedačky). V případě, že by bylo zákonem stanoveno rozpětí bodů, které lze za přestupek uložit, bylo by možné zohlednit i skutečnost, že je správním orgánem rozhodováno o více přestupcích ve společném řízení.

Závěr

V této diplomové práci jsem nastínila problematiku správního řízení o dopravních přestupcích před orgánem I. stupně, kdy jedním z hlavních zdrojů byla publikace Správní právo procesní 6. aktualizované a doplněné vydání od JUDr. Evy Horzinkové, Ph.D a JUDr. Vladimíra Novotného a dále zákon o silničním provozu a komentář k němu od JUDr. Daniely Kovalčíkové a JUDr. Jana Štandery.

V jednotlivých kapitolách jsem popsala nejprve právní úpravu dopravních přestupků, pak skutkové podstaty jednotlivých přestupků řidičů vozidel, provozovatelů vozidel, učitelů autoškol a přestupy držitelů řidičských oprávnění. Dále pak správní tresty, které je možné za dopravní přestupky uložit, jsou to pokuta a zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel.

V dalších kapitolách jsou pak popsány zásady přestupkového řízení, jací mohou být účastníci tohoto řízení, jaké jsou úkony před zahájením řízení, průběh správního řízení o dopravních přestupcích před orgánem I. stupně, dále je popsáno vydání rozhodnutí, jaké zkrácené řízení je možné vést a jaké je možné podat řádné opravné prostředky a instituty úzce souvisejí s dopravními přestupky, resp. bodový systém, zadržení řidičského průkazu a zabránění v jízdě.

V závěru jsem provedla zhodnocení efektivnosti výzev k uhrazení určené částky a následně i efektivnosti správního řízení, kdy jsem dospěla k závěru, že jak výzvy k uhrazení určené částky, tak příkazní či správní řízení jsou z celkového pohledu efektivní, neboť drtivá většina přestupců se dopustila pouze jednoho přestupku za sledované období jednoho roku. V případě přestupců, kteří se dopouštějí více přestupků v krátkém časovém horizontu, se většinou jedná o jedince, kteří jsou nenapravitelní a z postihu si nevezmou žádné ponaučení nebo o jedince, kterým se nedaří doručovat a o přestupku se tak ani nemusejí dozvědět.

Vypracovávání diplomové práce pro mě bylo velmi přínosné, dozvěděla jsem nové poznatky a prohloubila jsem si znalosti, které jsem již získala během výkonu svého zaměstnání.

V praxi je při správním řízení o dopravních přestupcích kladen zvýšený důraz na dodržování jeho základních zásad a ukládání sankcí podle kritérií závažnosti přestupků. Správní tresty jsou se svým preventivním a výchovným

účelem toliko jedním z nástrojů, které napomáhají k dosažení žádaného stavu, a je třeba v první řadě vytvořit prostředí, ve kterém bude páchaní přestupků stejně nemorální, jako je protiprávní, neboť silnice není prostorem pro neukázněnost, bezohlednost a neopatrnost.

Na úplný závěr této diplomové práce už lze jen zkonstatovat, že vše závisí na lidech. Pokud bychom byli všichni zodpovědní, nedocházelo by k porušování zákonů a nebylo by nutno přijímat různá opatření, například zvyšování pokut, jejichž úkolem je docílit patřičného chování.

Taková situace však představuje pouze idealistickou myšlenku. Bohužel jsou mezi námi jedinci, kteří zákony nedodržují a dopouští se tak dopravních přestupků, při kterých dochází k narušování práv nebo k ohrožování zdraví či života ostatních účastníků silničního provozu. Proti takovému jednání musí příslušné státní orgány zakročit a vytvářet podmínky k ochraně společnosti prostřednictvím právních norem, jež budou co nejlépe zajišťovat fungování provozu na pozemních komunikacích a zejména působit na chování zúčastněných osob.

Resumé

My thesis deals with administrative proceedings about traffic offenses before the first degree authority. In my work I described first the legal regulation of traffic offenses, then the individual traffic offenses according to Act no. 361/2000 concerning road traffic and amending certain acts (Road Traffic Act) as amended And the administrative penalties which may be imposed for traffic offenses. The following chapters describe the course of administrative proceedings on traffic offenses and institutes closely related to traffic offenses. At the end of my thesis I made an evaluation of the effectiveness of administrative proceedings.

I conducted an evaluation of the effectiveness of the calls for payment of a specified amount and the administrative procedure, concluding that both the calls and the administrative or administrative proceedings are generally effective, since the vast majority of offenses committed only one offense per reporting period one year. For offenders who commit multiple offenses in the short term, these are mostly individuals who are irreparable and will not take any lessons from the penalty.

If we were all responsible, there would be no violation of the law and there would be no need to take various measures, such as increasing fines, in order to achieve proper behavior.

However, such a situation is merely an idealistic idea. Unfortunately, there are individuals who do not comply with the law and thus commit traffic offenses in which they violate their rights or endanger the health or life of other road users. Such action must be taken by the competent state authorities.

Zdroje

Literatura

BERAN, Tomáš. Právní rádce pro řidiče. Výklad práva, jednání s policisty i úřady a odpovědi na otázky týkající se přestupků. Brno: CPress, 2014.

FOLTAS, Tomáš; HLOUCH, Lukáš. Základy správního procesu, Brno: Václav Klemm – Vydavatelství a nakladatelství, 2009.

HORIZNKOVÁ, Eva; NOVOTNÝ, Vladimír. Správní právo procesní, 6. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Leges, 2019.

JEMELKA, Luboš; PONDĚLÍČKOVÁ, Klára; BOHADLO, David. Správní řád komentář. Praha: C.H.Beck, 2008.

KOVALČÍKOVÁ, Daniela; ŠTANDERA, Jan. Zákon o provozu na pozemních komunikacích komentář, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2011.

KUČEROVÁ, Helena. Dopravní přestupky v praxi aneb Projednávání dopravních přestupků ve správním řízení, Praha: Linde Praha, a.s., 2002.

MINISTERSTVO ČESKÉ REPUBLIKY. Průvodce zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, odbor legislativy a koordinace předpisů, 2017.

ONDRUŠOVÁ, Marta; ONDRUŠ, Radek; VYTOPIIL, Petr. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, Praktický komentář k zákonu č. 250/2016 Sb. (přestupkový řád) s důvodovou zprávou základní judikaturou, Praha: Leges, 2017.

PRŮCHA, Petr. Správní řád s poznámkami a judikaturou podle stavu k 1.1.2013. Praha: Leges, 2012.

Právní předpisy ČR

Zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů

Internetové zdroje

BEZPEČÁCI.CZ, Přestupek nemusí být vždy přestupkem, 2010, [online] Dostupné z: <http://www.bezpecaci.cz/prestupek-nemusi-byt-vzdy-prestupkem.html>

CENTRUM SLUŽEB PRO SILNIČNÍ DOPRAVU, Botička, 2014, [online] Dostupné z: <https://www.cspsd.cz/656-boticka>

iuridictum Encyklopedie o právu, Ne bis in idem, 2010, [online] Dostupné z: https://iuridictum.pecina.cz/w/Ne_bis_in_idem

Ministerstvo vnitra České republiky, Výpis bodového hodnocení řidiče kdykoliv a zdarma 2019, [online] Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/vypis-bodoveho-hodnoceni-ridice-kdykoliv-a-zdarma.aspx>

Přílohy

Příloha č. 1: Vzor tiskopisu pro „Příkaz na místě zaplacený“ a „Příkaz na místě nezaplacený“

BLOK NA POKUTU NA MÍSTĚ ZAPLACENOU		Číslo bloku: B 0468600			
1. Jméno, příjmení	<input type="text"/>	2. Datum narození	<input type="text"/>		
3. Adresa místa trvalého pobytu	<input type="text"/>				
4. Totožnost ověřena	<input type="text"/>				
5. Popis skutku – čas, místo, způsob spáchání.....					
6. Pokuta uložena za přešůpek podle § zák. č. Sb., ve znění p.p.					
7. Forma zavinění: úmysl / nedbalost (nehodící se škrtněte)					
8. Celková výše uložené pokuty	<input type="text"/>	Kč, slovy	<input type="text"/>	Kč	
Platí jako stvrzenka o zaplacení pokuty.					
Podpisem obviněného se příkazový blok stává pravomocným a vykonatelným rozhodnutím.					
9. V	dne	20			
10. Označení správního orgánu, jméno a příjmení, funkce nebo služební číslo či identifikační číslo oprávněné úřední osoby a její podpis					
11. Souhlasím s projednáním přešůpku v příkazním řízení na místě, potvrzuji, že údaje uvedené na všech částech bloku souhlasí, a potvrzuji převzetí části B bloku, dne					
46 6401 MFa 6401 - vzor č. 1		20		podpis obviněného	
Část A bloku - Série BB / 2017					

BLOK NA POKUTU NA MÍSTĚ NEZAPLACENOU		Číslo bloku: A 0004555			
1. Jméno, příjmení	<input type="text"/>	2. Datum narození	<input type="text"/>		
3. Adresa místa trvalého pobytu	<input type="text"/>				
4. Totožnost ověřena	<input type="text"/>				
5. Popis skutku – čas, místo, způsob spáchání.....					
6. Pokuta uložena za přešůpek podle § zák. č. Sb., ve znění p.p.					
7. Forma zavinění: úmysl / nedbalost (nehodící se škrtněte)					
8. Celková výše uložené pokuty	<input type="text"/>	Kč, slovy	<input type="text"/>	Kč	
Podpisem obviněného se příkazový blok stává pravomocným rozhodnutím.					
9. Tímto blokem uloženu pokutu jste povinen zaplatit nejdéle do 15 dnů ode dne následujícího po dni, kdy Vám byla uložena. Uloženu pokutu zaplaťte ve lhůtě splatnosti na účet uvedený na složence nebo na místě. Při placení pokuty v hotovosti předložte k nahlednutí tento blok. Po zaplacení pokuty obdržíte na zaplacenou částku stvrzenku. Nezaplatíte-li pokutu v uvedené lhůtě uvedeným způsobem, příkazový blok se stane vykonatelným rozhodnutím a pokuta bude vymáhána.					
10. V	dne	20			
11. Označení správního orgánu, jméno a příjmení, funkce nebo služební číslo či identifikační číslo oprávněné úřední osoby a její podpis					
12. Souhlasím s projednáním přešůpku v příkazním řízení na místě, potvrzuji, že údaje uvedené na všech částech bloku souhlasí, a potvrzuji převzetí části B bloku, dne					
46 6401 MFa 6401 - vzor č. 1		20		podpis obviněného	
Část A bloku - Série BA / 2017					

Příloha č. 2: Přehled jednání spočívajících v porušení vybraných povinností stanovených předpisy o provozu na pozemních komunikacích a počet bodů za tato jednání

Porušení předpisů o provozu na pozemních komunikacích	Počet bodů
řízení vozidla bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo v takové době po jeho požití, po kterou je řidič ještě pod vlivem alkoholu, je-li zjištěný obsah alkoholu u řidiče vyšší než 0,3 promile, nebo řízení vozidla bezprostředně po užití jiné návykové látky nebo v takové době po užití jiné návykové látky, po kterou je řidič ještě pod jejím vlivem	7
odmítnutí řidiče podrobit se vyšetření podle jiného právního předpisu ⁷⁾ ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou	7
způsobení dopravní nehody porušením povinnosti řidiče, při které došlo k usmrcení nebo k těžké újmě na zdraví jiné osoby	7
neprodlené nezastavení vozidla účastníka dopravní nehody nebo nedovolené opuštění místa dopravní nehody nebo neprodlené nevrácení se na místo dopravní nehody po poskytnutí nebo přivolání pomoci	7
při jízdě na dálnici nebo silnici pro motorová vozidla otáčení se nebo jízda v protisměru nebo couvání v místě, kde to není dovoleno	7
vjíždění na železniční přejezd v případech, ve kterých je to zakázáno	7
neposkytnutí účinné pomoci (první pomoc a přivolání záchranných složek) účastníkem silničního provozu, který není účastníkem dopravní nehody při nehodě s evidentním poškozením zdraví nebo ohrožením života	7
předjíždění vozidla v případech, ve kterých je to zákonem zakázáno	7
řízení motorového vozidla řidičem, kterému byl zadržen řidičský průkaz	7

řízení vozidla, které je technicky nezpůsobilé k provozu na pozemních komunikacích tak závažným způsobem, že bezprostředně ohrožuje ostatní účastníky provozu na pozemních komunikacích	5
překročení nejvyšší dovolené rychlosti stanovené zákonem nebo dopravní značkou o 40 km.h ⁻¹ a více v obci nebo o 50 km.h ⁻¹ a více mimo obec	5
nezastavení vozidla na signál, který příkazuje řidiči zastavit vozidlo, nebo nezastavení vozidla na pokyn „Stůj“ daný při řízení nebo usměrňování provozu na pozemních komunikacích anebo při dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích osobou k tomu oprávněnou	5
ohrožení jiného řidiče při přejíždění s vozidlem z jednoho jízdního pruhu do druhého	5
ohrožení chodce přecházejícího pozemní komunikaci při odbočování s vozidlem na místo ležící mimo pozemní komunikaci, při vjíždění na pozemní komunikaci nebo při otáčení a couvání	5
při řízení vozidla ohrožení chodce na přechodu a neumožnění nerušeného a bezpečného přejití vozovky	4
nedání přednosti v jízdě v případech, ve kterých je řidič povinen dát přednost v jízdě	4
překročení maximální doby řízení vozidla nebo nedodržení minimální doby odpočinku o 20 % a více nebo nedodržení bezpečnostní přestávky o 33 % a více podle jiných právních předpisů ⁴²⁾	4
řízení motorového vozidla bez držení příslušné skupiny nebo podskupiny řidičského oprávnění	4
porušení povinnosti použít dětskou autosedačku nebo bezpečnostní pás při přepravě dětí podle § 6	4
překročení nejvyšší dovolené rychlosti stanovené zákonem nebo dopravní značkou o 20 km.h ⁻¹ a více v obci nebo o 30 km.h ⁻¹ a více mimo obec	3

nezastavení vozidla před přechodem pro chodce v případech, kdy je řidič povinen tak učinit	3
řízení motorového vozidla bez držení platného osvědčení profesní způsobilosti řidiče ⁴⁾	3
porušení povinnosti být za jízdy připoután bezpečnostním pásem nebo užít ochrannou přilbu	3
neoznačení překážky provozu na pozemních komunikacích, kterou řidič způsobil	2
překročení nejvyšší dovolené rychlosti stanovené zákonem nebo dopravní značkou o více než 5 km.h ⁻¹ a méně než 20 km.h ⁻¹ v obci nebo o více než 10 km.h ⁻¹ a méně než 30 km.h ⁻¹ mimo obec	2
držení telefonního přístroje nebo jiného hovorového nebo záznamového zařízení v ruce nebo jiným způsobem při řízení vozidla	2

Zdroj: Příloha zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu